

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973.szeptember 14.

bb.1. Levegővizsgáló készülék - zsebszámológép - műszerkölcson-
zés tudományos intézeteknek

t/mir/mm/zs/a/-cz

1973.szeptember 14.

Évente csaknem ezer tudományos kutatóintézet, egyetemi-és kutató-laboratórium, kórház, vállalat veszi igénybe a magyar tudományos akadémia műszerügyi és mérés-technikai szolgálatának műszerkölcsonzószolgáltatásait. az intézet csaknem 150 millió forintos műszerállománya szinte sohasem „pihen”, az igényeknek megfelelően a következő években számottevően fejlesztik a szolgálat műszerparkját - mondotta wölfel Lajosné, az intézet igazgatóhelyettese az mti munkatársának.

a legtöbb kutatóintézetben és kutatólaboratóriumban használt különböző elektromos mérésekre alkalmas ugynevezett digitális multiméterekből 1975-ig csaknem 150-et vásárolunk. a másik legkevesebb műszerfajtából - a rádió és tv-javításnál nélkülözhetetlen, a mért elektromos jeleket kép formájában érzékeltető oszcilloszkópokból az idén eddig 30-at szereztünk be, s a iv. ötéves terv végéig további száz különböző pontosságú műszer vásárlását tervezzük. a kohászat, a vegyipar és az egészségügy területén alkalmazott különféle típusú hőmérséklet-, valamint folyadék és gáz-, nyomás-és fogyasztásmérő regisztráló műszerek közül a tervidőszak második felében várhatóan félszázzal gyarapszik az intézet műszerparkja.

a kutatók körében a legnagyobb sikert a műszerkölcsonzó szolgálat univerzális zsebszámológépei aratták. a családi gyufásdoboz nagyságú integrált áramkörös számológépek a legbonyolultabb műszaki számítások elvégzésére alkalmasak: a hatványozáson és a gyökvonáson kívül a trigonometrikus, a logaritmikus és az exponenciális függvények is kiszámíthatók velük.

/folyt.köv./

bb.1./ Levegővizsgáló....folyt./-a

a parányi számológépek külön érdekessége, hogy a nyomógombokkal betáplált matematikai műveleteket a másodperc tört-része alatt, 14 számjegy pontosságig végzik el. a mini-számológépekből - amelyek darabja 24 ezer forintba kerül - a következő két és fél év alatt 30-40 darabot vásárolnak majd.

a francia hermann-moritz cégtől a közelmúltban rendeltek meg egy gáz- és levegővizsgáló készüléket, amely három másodperc alatt végzi el a levegő vegyelemzését, méri meg a levegőben található szennyező anyagok mennyiségét és rögzíti a mért adatokat. a műszer kiválóan alkalmas a gépkocsi kipuffogógázok, valamint a hőerőművek és a cementgyárak légszennyező hatásának mérésére is. a csaknem félmillió forint értékű műszerből 1975-ig 8-10 darab vásárlását tervezik. a környezetvédelemben jól alkalmazható műszerek közel egyet már használnak a budapesti műszaki egyetem kémia-technológiai tanszékén. a hazai viszonylatban ugyan-csak újdonságnak számít a vízszennyeződések vizsgálatához nyújt segítséget: a fototechnikai eljárással működő spektrométerből a tervidőszak végéig 3-4-et vásárolnak.

az intézet beruházási terveiben további félszáz - 25-30 különböző, orvosi, mezőgazdasági, kohó-és vegyipari, számítástechnikai kutatóintézetekben használatos - egyedi, mérő és regisztráló műszer beszerzése szerepel. ezekkel együtt a iv. ötéves terv hátralévő részében - a tudományos akadémia jelentős támogatásával - több mint 40 millió forintot fordítanak az országos kölcsönző szolgálat műszerparkjának fejlesztésére. /mti/

-.-

bb.4. a közterületi fák védelmében

i/-don/pá/hi/a/-cz

1973. szeptember 14.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott a közterületi fák megóvásának kérdésével. a témát azért tüzték napirendre, mert az utóbbi időben gyakran előfordult, hogy illetéktelen személyek kivágták, megcsonkították a fákat. a főváros vezetői nagyon fontosnak tartják az utvonalakon levő csaknem félmillió sorfának és a parkok növényzetének megóvását, ami - jelentős a város levegőjének tisztsága szempontjából. sok esetben indokolt ugyan a városfejlesztés útjában álló fák kivágása, vagy áttelepítése, ugyanakkor szükséges, hogy az illetékes szakigazgatási szervek hatásos intézkedésekkel akadályozzák meg a jogtalan fakivágásokat, illetve a facsonkításokat. gondoskodni kell arról is, hogy az engedély nélküli, favágókkal, szemben a hatóságok megfelelő szigorral járjanak el. /mti/

-.-
- 2 -

bb.3. koszoruzási ünnepség budapesten és pákozdon - gazdag program a fegyveres erők napjára

i/vt/pá/hi/a/-cz

1973. szeptember 14.

országszerte változatos eseménysorozattal ünneplik meg a fegyveres erők napját ebben az esztendőben is. budapesten a hagyományokhoz híven koszoruzási ünnepséget rendeznek a hősök terén a magyar hősök emlékművénél. a honvédelmi miniszter a fegyveres erők napja alkalmából fogadást ad. szeptember 28-án este hangzik el a rádióban és a televízióban bencsik istvánnak, a hazafias népfront országos tanácsa főtájkárának köszöntője. ugyancsak a fővárosi események sorába tartozik az az ünnepség, amelyet az mhsz budapesti vezetősége rendez a ii. kerületi ifjúsági házban. az ünnepi beszédet katonaművészek műsora követi majd. a iii. kerületi mezőgazdasági gépgyárban sorra kerülő műsoros ünnepséget a budapesti munkásörök tiszteletére rendezi az üzem vezetősége. itt kitüntetések átadására is sor kerül, majd neves fővárosi művészek szórakoztatják az egybegyűlteket.

a budapesti és a vidéki helyőrségekben, a laktanyákban ünnepi csapatgyűléseken emlékeznek meg a fegyveres erők napjáról, s ezeket a rendezvényeket kulturális és sportműsorral kapcsolják egybe. megemlékeznek a gyárakban, üzemekben, a vállalatoknál is, az általános iskolákban ünnepi uttörő csapatgyűlések, a középiskolákban ifju gárda programok zajlanak majd le.

a gellérthegyén lévő felszabadulási emlékműnél a fegyveres erők napja tiszteletére felvonják a magyar nemzeti lobogót és a munkásmozgalom vörös zászlaját.

a pákozdi csata 125. évfordulója és a fegyveres erők napja alkalmából koszoruzási ünnepséget tartanak a pákozdi emlékműnél. a koszoruzás után légi és harcászati, valamint harci technikaeszköz bemutatót tartanak. a nagyszabásu programban közre működnek a magyar honvédelmi szövetség repülősei, ejtőernyősei és modellezők is.

a fejér megyei program az említetteken kívül még sok érdekes rendezvényt tartalmaz. a kisz megyei bizottsága és a megyei uttörő elnökség a fejér megyei ifjúsági honvédelmi napok keretében hálástafétát indít székesfehérvárról a pákozdi emlékműhöz. az ifjúsági honvédelmi napok során városismertető tájékozási futóverseny lesz székesfehérvárott, továbbá laktanyalátogatás és találkozás katonafiatalokkal.

/folyt.köv./

- 3 -

bb.3./ koszoruzasi.....folyt./-a

az uttörő honvédelmi zászlóalj székesfehérváron ünnepi zászlóalj gyűlést tart. kiállítás is nyílik, amely áttekintést ad a fennállásának 25.évfordulójához érkezett magyar honvédelmi szövetség tevékenységéről, eredményeiről, valamint néphadseregünk harci technikájáról., a honvédelem közös ügyünk., címmel vitafórumot rendeznek. ezen a katonafiatalok, kisz és uttörővezetők, aktivisták vesznek részt., a kisz köszönti a katonafiatalokat., címmel műsoros est lesz a Münnich Ferenc Laktanya színháztermében, ahol a kisz központi művészegyüttese szerepel. ugyan-csak az ifjúsági honvédelmi napok keretében rendezik meg székesfehérvárott a megyei és a városi menedál versenyt, valamint a megyei középiskolások lövészversenyét. /mti/

--

bb.2. újabb partvédő művek a balatonon

vid/ká/a/-cz

1973. szeptember 14.

a balatonon a jegesedésig folytatják a tavasszal elkezdett szabályozási és építési munkákat. az idén is több ezer köbméter kőanyagot és betont építettek be a balaton partszegélyébe. ezzel a balaton állandó és ideiglenes partfalainak hossza már meghaladja a 65 kilométert. a partfalak mintegy kétharmada a somogyi oldal hullámveréstől, eróziós károktól leginkább veszélyeztetett részein épült. balatonszabadinál az idén 4 kilométeres szakaszon elkészült az új partvédőmű, amely újabb körsátny feltöltésére ad lehetőséget. ez a partszakasz később 8 kilométer hosszúságban épül ki.

rendezték a partvonalat balatonpogláron is. keszthely és vonyarcvashegy között 500 méter hosszú új partvédőművet építettek. e mögött - feltöltéssel - új építési területet képeztek ki. partvédőművet építettek keszthelyen a halászcsernye előtti partszakaszon, s folytatták a balatonarácsi kistelepülés üdülőttelep építését és védelmét szolgáló partfal építését. a keszthelyi öbölben az összgyűlt iszaptömeget kotorták, s megszabadították a homokzátontól a tihanyi szoros hajóútjait is. a tihanyi félsziget mellett, bányászott, jó minőségű homokot felhasználnak az egyes partszakaszok feltöltésénél. /mti/

--

- 4 -

felhasználható: 9.00 órától!

bb.5. tervszerűen megvalósulnak a zuglói egészségügyi beruházások - ülést tartott a xiv. kerületi pártbizottság

bb.5.
t/gy/tr/hi/a/-cz

1973.szeptember 14.

zuglóban jelenleg 160 000, 1975 végére csaknem 200 000 ember egészségügyi ellátásáról kell gondoskodni. a városrészben a elmúlt esztendőben, s a jövőben is kiemelt feladatként kezelik a szociális és egészségügyi ellátás javítását, továbbfejlesztésének meggyorsítását - hangzott el a xiv. kerületi pártbizottság pénteki ülésén, amelyen az ellátás eddig eredményeit, s a további esztendők feladatait vették sorra.

a felnőtt lakosság szakorvosi ellátásáról a május 1. uti szakrendelő gondoskodik, s az intézmény irányítja az üzemorvosi szolgálatot is- 28 üzem 32 telepén. a zsufoltság évről-évre nő: míg 1969-ben 785 000-en fordultak meg a szakorvosi intézetben, 1972-ben egymillióan keresték fel a következő időszakban elsősorban a szakosított körzeti rendelő-hálózat kialakítás jelenthet javulást: az ekg, kis laboratórium, fogászat területi bővítése enyhíti majd a központi szakrendelő zsufoltságát. ezenkívül a következő esztendőben új szakosított körzeti orvosi rendelőt adnak át a lócsei úton. a központi szakrendelő épületében a tetőtér és a váróhelyiségek beépítésével újabb szakorvosi munkahelyeket létesítenek, s javítja az ellátás színvonalát az egységes, mozgásszervi, osztály létrehozása is. hangsúlyozták: rendkívül fontos a központi járulékos egészségügyi beruházások tervszerű megkezdése és gyors befejezése. az örs vezér téri 50 munkahelyes szakorvosi rendelő és a tihanyi téri szakosított körzeti rendelő beruházási programja a következő évben elkészül, az építkezéseket 1966-77-ben fejezik be. a fejlesztési tervben szerepel továbbá a várna utcai munkásszállás területén egy korszerű szakosított orvosi rendelő kialakítása. az erzsébet királyné ut 119. szám alatti és az öv utcai rendelő korszerűsítésére a következő tervidőszakban vállalkoznak. a kerületi tanács az üzemegészségügyi szolgálat tevékenységét is fokozott figyelemmel kíséri. a tapasztalatok szerint a munkásság körében végzett egészségügyi ellátás jól szervezett, a jövőben elsősorban az üzemorvosi helyiségeket kell korszerűsíteni., bővíteni. /mti/

--

- 5 -

bb.6. növekedett a vidék szakkönyv-forgalma

i 09/mm/hi/ok -cz

1973. szeptember 14.

az utóbbi időben a művelt nép könyvesboltok forgalma elérte a budapesti szakkönyv-forgalmat. ez azért jelentős, mert néhány évvel ezelőtt a tudományos és technikai ismereteket közlő szakkönyvek, több mint kétharmada a budapesti szakkönyvtár révén jutott el az ország vásárlóközönségéhez. ma már a különböző városokban, például Győrött, Miskolcon, Egerben, Pécsen, Debrecenben, Szegeden, Veszprémben, Tatabányán, Salgótarjánban és Székesfehérvárott szakosított könyvesboltok működnek, ezek bonyolítják le az országosan számított vidéki szakkönyvforgalomnak csaknem kétharmadát. választékuk a terület szakembereinek szinte minden igényét kielégíti, beleértve a külföldről importált szakkönyveket is.

a boltok felében telexgép áll rendelkezésre, amely nemcsak a vállalat belüli összeköttetést biztosítja, hanem a vevők gyors tájékoztatását is szolgálja. az október 11-én kezdődő műszaki könyvnapok alkalmából a művelt nép könyvtárjesztő vállalat megyénként és külön Miskolc városára versenybrigádokat alakított a területen működő könyvesboltok felkészítése, a műszaki könyvnapok rendezvények megszervezése érdekében. a műszaki könyvnapok rendezvényeinek alapvető célja a szakirodalom fontosságának tudatosítása, a könyvek munkaadókig történő eljuttatása - közreműködnek egyebek között a MTE, az Autóklub, a Közlekedési Múzeum, az MHSZ, a Honvédség; az egyes városok jelentősebb ipari üzemei, a könyvtári hálózat.

a különböző üzemekben, intézményekben rendezett kamarakiállításoknak és könyvbemutatóknak, szakkönyv-vásároknak izgalmas keretben adnak az egyes üzemek jellegzetes termékeit, vagy azok makettjeit. több könyvesbolt a műszaki könyvnapok idején szakmai napokat rendez, amelyeken egy-egy szaktéma iródműveivel és választékával ismerkedhetnek meg az érdeklődők.

/mti/

...

- 6 -

bb.7. mit ígér a televízió a jövő hétre?

i nn/gk/hi/ok -cz

1973. szeptember 14.

szeptember 18-án, kedden a Thália színház előadásában felvételről közvetítik Joseph Heller „Irány New Haven”, című drámáját. az amerikai szerző a katonák és a hatalom emberei felelősségét vizsgálja egy olyan történetben, amely hol a valóságban, hol a képzelet világában játszódik. „Életünk az időben”, címmel új sorozat is indul. az első adásban Szalai Sándor akadémikus ismerteti a szabadidő eltöltéséről készült szociológiai vizsgálatát.

szeptember 19-én, szerdán a Vasas-Sunderland kecskadarugó mérkőzést közvetítik délután a Népstadionból. este két szakonyi-egyfelvonásos kerül képernyőre. mindegyik egy-egy házaspár életébe enged bepillantást. szereplők: Ruttkai Éva és Latinovits Zoltán, illetve Szemes Mari és Kállai Ferenc.

szeptember 20-án, csütörtökön a békekongresszus eseményeiről helyszíni közvetítésben számolnak be a parlamentből. este pedig az „Ötszemközt”, sorozatban Somogyi József Kosuth-díjas szobrászművésszel beszélget Vitray Tamás.

szeptember 21-én, pénteken ismét informál bennünket a televízió a békekongresszus munkájáról. folytatódik a „Négy kérral okosan”, című vetélkedő, és sor kerül az „Életünk az időben”, második adására.

a kísérleti /2./ műsorban elkezdik „A forradalmak kora és Magyarország”, című sorozat ismétlését. a „Rendezte: Zsurzs Éva”, sorozatban Cserhámi Imre „Uton”, című tévéjátékát láthatják a nézők, a főbb szerepekben Gábor Miklóssal, Bánki Zsuzsával, Molnár Tiborral, Szirtes Ádámmal.

szeptember 22-én, szombaton „De én nem akarok megnősülni”, címmel magyarul beszélő amerikai filmet sugároznak. a vígjáték egy olyan özvegyember kalandjait meséli el, akihez minden nő férjhez akar menni. „a maszk nélkül”, sorozatban ezen az estén Gianpiero Mastromei, a világhírű olasz baritonista mutatkozik be. zenés svéd film „a varázsdoboz”, amely vidám dalokban, táncban mutatja be a televíziózás történetét, az őskortól napjainkig.

szeptember 23-án, vasárnap este Shakespeare „Vihar”, című drámájának angol tévéváltozatát közvetítik./mti/

...
- 7 -

bb.8. gabonakikötő a dunán - elkészült a mohácsi óriás siló

vid/ká/ok -cz

1973. szeptember 14.

a mohácsi duna-parton elkészült az ország egyik legnagyobb gabonasilója és megkezdődött a próbaüzemelés az óriási tárházban. a betonhengerekben egyszerre kétezer vagon terményt lehet elhelyezni. a gabona tisztítására és mozgatására szolgáló berendezéseket központi vezérléssel irányítják. a hatalmas, modern tárolóépületet hetvenmillió forintért építette a gabonafelvásárló vállalat. jelentősége abban van, hogy hazánk egyik legjobb búzatermő vidékének központjában áll és közvetlen közelében van az olcsó szállítást biztosító víziút. uszálykikötő is épül a dunán a mohácsi gabonasilónál. már elkészültek a szükséges partvédelmi munkák, kialakították a leendő gabonakikötő és megkezdődött a rakodóhid építése. emberi erő nélkül jut majd a buza a tárházból a folyami uszályokba.

/mti/

...-

bb.9. petőfi a dunatájon - megjelent a pest megyei népművelési tanácsadó 100. kiadványa

vid/gö/ká/ok -cz

1973. szeptember 14.

petőfi a dunatájon címmel, megjelent a pest megyei népművelési tanácsadó legújabb kiadványa. az izléses köntösbe öltöztetett kötet, a költő halálának évfordulója alkalmából látott napvilágot, s petőfi tizenegy verség közli magyar, német, szerb, szlovák és eszperantó nyelven. a kötet a megyei népművelési tanácsadó századik kiadványa. az első - az ifjusági olvasó-mozgalom résztvevőinek kínál ajánló-jegyzéket - tíz évvel ezelőtt hagyta el a nyomdát. a következő kötet, a 101.

kiadvány még ebben az évben, a művelődési házak fennállásának negyedszázados évfordulója alkalmából jelenik meg, s pest megye közművelődési intézményeit mutatja be./mti/

...-

- 8 -

m

bb.10. a szállítmányból sikkasztottak

i bc/tm/hi/ok -cz

1973. szeptember 14.

rendszeresen együtt szállított árut kotték nándor 21 éves budapesti lakos, a belkereskedelmi szállítási vállalat gépkocsivezetője és német lajos 59 éves budapesti lakos, a budapesti rőviköt vállalat kocsikisérője. egy alkalommal tévedésből egy doboz - azaz 28 garnitúra - női szettel többet raktak fel a kocsira a vállalati telepen, mint amennyi a szállítólevélen szerepelt.

/folyt.köv/

- 8 -

bb.12. automatizált hustermelés baján - üzempróba az ország legnagyobb sertéstelepén

vid/ká/ok -cz

1973. szeptember 14.

a bajai állami gazdaságban elkészült az ország legnagyobb szakosított sertéskombinátja. a négy „utcából”, álló telepen 53 épület sorakozik. a szalagszerű hustermelést elektromos vezérlésű pultról irányítják: gombnyomásra történik az etetés, s hasonló elven működik a trágyaelvonó és a légtisztító berendezés is. a tenyésztési célnak megfelelően gép keveri, adagolja a takarmányt az állatok etetéséhez. a husgyárat tízezer hektárnyi kukorica termőföld veszi körül, a helyben megtermelt szemes terménnyel olcsóbb a hus előállítás.

a sertéskombinátban megkezdődött a teljes üzempróba. 1974-től minden évben 80 000 vágósertést kap innen az ország.

/mti/

...-

bb.13. nemzetközi ortopéd vándorgyűlés lesz békéscsabán

vid/ká/ok -cz

1973. szeptember 14.

három napos nemzetközi ortopéd vándorgyűlés lesz békéscsabán szeptember 20-22 között a kulich gyula ifjusági és uttörőházban. az eseményre hazánk minden tájáról továbbá a szovjetunióból, bulgáriából, az ndk-ból, jugoszláviából az nszk-ból, svájc-ból és hollandiából vannak tudósokat, vezető szakorvosokat. a vándorgyűlésen egyebek között megvitatják a vele született csipőficam, a szerzett alakváltozás időszerű problémáit.

a vándorgyűlés idején gyógyászati segédeszközökből kiállítás nyílik, átadják rendeltetésének az árpád fürdőben működő ortopéd sebészet új 12 ágyas részlegét, s felavatják a gyógyászati segédeszközök gyára békéscsabai leányvállalatát./mti/

...-

- 1 -

bb.10./ a szállítmányból ... 1. folyt./ok

a többletet akkor vették észre, amikor a többi árut már leszállították. kotték javaslatára a megmaradt árut elrejtették a gépkocsin, s mivel ezt a tételt néhány napig senki sem kereste, megosztották a szetteken. német a 14 garnitúrát elrejtette a lakásán, kotték pedig nyomban eladta a hozzá került darabokat. cselekményükre végül is fény derült, s a központi kerületi bíróság sikkasztásért kotték nándort nyolc hónapi szabadságvesztésre, német Lajost pedig hat hónapi -végrehajtásban két évi próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztésre, s 500 forint pénzbüntetésre ítélte. utóbbinál a többi között figyelembe vette idősebb korát, valamint azt, hogy a 14 garnitúra visszaszolgáltatásával elősegítette a kár részbeni megtérülését. a bíróság ezenkívül kötelezte az elítélteket, hogy a még fennmaradt 10 200 forint kárt egyetemlegesen fizessék meg a vállalatnak./mti/

bb.11. megérkeztek az első szőlő- és mustszállítmányok a badacsonyvidéki állami pincegazdaság feldolgozó telepeire

vid/ká/ok -cz

1973. szeptember 14.

a badacsonyvidéki pincegazdaságfeldolgozó és bortároló üzemébe érkeztek az első szőlő- és mustszállítmányok. az ideai termés átvételére minden pincészetben gondosan felkészültek: összesen mintegy 200 000 hektoliter bor felvásárlásáról és elhelyezéséről gondoskodnak. az öt megye - veszprém, fejér, komárom, vas és győr-sopron - szőlő- és must termésének nagyrészt a szürettel egyidőben veszik át a pincészetek.

az ideai termés az első préselések tapasztalatai szerint megközelíti az 1968-as kiváló minőséget. a szőlő illet és zamatanyaga jobb a sokévi átlagnál. a korai fajták közül a rizlingszilváni 19-22 cukorfokos, badacsonyan a szürkebarát máris 20-21 cukorfokot ért el. a termés mennyiségileg is nagyobb a tavalyinál. badacsonyan továbbá mór, ászár és sopron környékén kiugróan magas termésre számítanak.

a szőlő és must tömeges érkezését október elején várja a badacsonyvidéki pincegazdaság./mti/

- 10 -

bb. 14. nyolcszáz vagon paradicsom egy gazdaságból

vid/e ká -cz

1973. szeptember 14.

a szolnoki Lenin tsz-ben, szolnok megye legnagyobb paradicsomtermő gazdaságában félidőhöz érkezett a termés betakarítása. a 350 holdas ültetvényről eddig több mint 300 vagon paradicsomot szedtek le. a termés kiemelkedő. az üzem kertészete körülbelül 800 vagon paradicsomra számít.

a nagykőrösi konzervgyárral kötött szerződés alapján leszállító vonalat üzemeltetnek és a termés csaknem háromnegyede részét lé formájában, tartálykocsikban szállítják a feldolgozó üzembe. a konzervgyár laboratóriumi vizsgálata szerint a Lenin tsz ideai paradicsomtermése kitűnő minőségű, szárazanyag tartalma hat százalékos. a jó minőségért magasabb ár illeti meg a gazdaságot./mti/

bb. 15. a függönyforgalom 40 százalékkal, a hurkolt konfekcióé több mint 30 százalékkal növekedett - változatlanul nagy a kereslet a leszállított áru ruházati termékek iránt

i kf/gg/e -cz

1973. szeptember 14.

az életszínvonal-politika eszközeként az idén több alkalommal is leszállították egyes ruházati cikkek árát és stabilizálták néhány gyermekruházati termék árát is. az intézkedések tapasztalatairól a belkereskedelmi minisztérium ruházati kereskedelmi főosztályán tájékoztatták Kovács Ferencet, az mti munkatársát.

több hónap elmúltával is változatlanul élénk a véglegesen leszállított áru ruházati termékek forgalma. pamutruházkodási cikkekből 25 százalékkal, függönyből 40 százalékkal növekedett a kiskereskedelem értékesítése. pelenkából 60 százalékkal többet adtak el, kétszeresére növekedett a szintetikus lánykanadrág és a fiú atlétatrikó forgalma, szintetikus lánykakombinéból 50 százalékkal, felnőt és bakfis hurkolt konfekcióáruból több mint 30 százalékkal adtak el többet, mint tavaly ugyanebben az időszakban. a harisnyanadrág árát még 1971 őszén szállították le, forgalma a múlt évi igen magas, 170 százalékos növekedés ellenére - az idén is 20 százalékkal emelkedett.

a minisztérium információi szerint az olcsó cikkekből megfelelő az utánpótlás. a nagykereskedelmi vállalatok készlete - a termelők szállítási készsége és az import lehetősége nyomán - az eddigieknek megfelelő ütemű forgalomnövekedéshez minden érintett cikkből biztosítja a kellő árualapot.

/folyt.köv./

8.15/e

- 11 -

10^{30g}

bb. 15. /a függönyforgalom...folyt./e

az alacsony jövedelmű és sokgyermekes családok érdekében született az intézkedés több mint 30 gyermekruházati termék árának és minőségének stabilizálására. ezek iránt a cikkek iránt ugyancsak növekedett az érdeklődés és a kereslet. a második negyedévben a lányka pamut vállas ingből például 39 000-ot, a fiú pamut atlétatrikóból 77 000-ot, gyermek pamut harisnyanadrágból 68 000-ot fogyott több, mint a múlt év azonos időszakában. fröccsöntött cipőből a tavalyi első félévi 70 000-ot szemben az idén csaknem 150 000 pár került forgalomba. a stabilizált áru cikkek értékesítésére kijelölt hálózat - a kezdeti néhány napos utánpótlási problémáktól eltekintve - gondoskodik elegendő mennyiségű áruval. annak ellenére azonban, hogy a stabilizált áru termékekből megfelelő a készlet és az utánpótlás, előfordultak problémák, elsősorban azért, mert a tervezettnél több boltot köteleztek ezeknek a cikkeknek a tartására, s így a kínálat elaproszódott. főleg szín- és mérethiányok fordultak elő. a tanácsok egy része rendszeresen figyelemmel kíséri az érintett termékek ellátási helyzetét, s több helyen áruutánpótlásra szólították fel azokat a boltokat, amelyek készletkínálatát nem tartották megfelelőnek.

a minisztérium nemrégiben ellenőrizte a nagykereskedelmi vállalatoknál a több mint 30 féle cikk árufedezetét, amit megfelelő tartott a kereslet kielégítéséhez. a fröccsöntött cipők választékát néhány új modellel bővítették. a második félévi árualap csaknem háromszorosa a tavalyinak, így várhatóan megszűnnek az eddig helyenként tapasztalt utánpótlási gondok is. /mti/

...-

bb. 16. belgrádba utazott a vigszínház együttese

i nn/tr/e hi -cz

1973. szeptember 14.

második alkalommal képviseli magyar színház a belgrádi nemzetközi színházi fesztiválon a magyar színházi életet: ezúttal a vigszínház társulata déry tiber ,képzelt riport egy amerikai popfesztiválról,, című drámáját mutatja be a jugoszláv főváros közönségének. a 60 fősnyi társulat, amely pénteken utazott el, két alkalommal lép fel a belgrádi „atelje 212,, színházban és a tervek szerint előreláthatóan hétfőn érkezik vissza budapestre. /mti/

...-

8.20/e

-12-

1030g

felhasználható: 11.00 órától!

bb. 17. maximilian svabinsky csehszlovák grafikusművész kiállítás

i nn/tr/e hi -cz

1973. szeptember 14.

maximilian svabinsky csehszlovák grafikusművész születésének 100. évfordulója alkalmából pénteken kiállítás nyílt a művész alkotásaiból a budapesti csehszlovák kulturában. a két hétig nyitvatartó tárlat megnyitóját dr. pogány ö. gábor, a magyar nemzeti galéria főigazgatója tartotta. /mti/

...-

bb. 18. máv diesel javító bázis épül szolnokon

vid/e ká -cz

1973. szeptember 14.

a vasút általános korszerűsítési programjának megfelelően, csaknem egymilliárd forintos beruházással, új diesel javító bázis épül szolnokon, a 117 éves máv járműjavító üzemben. a kivitelezésre az év végéig 280 millió forintot fordítanak. épül az új diesel-csarnok, a kocsijavító üzem és a tolópadpálya. a vasúti kocsik festésére ugynevezett szórókapus alagutat helyeznek üzembe. egyidejűleg épülnek az új szociális létesítmények. már üzemel az 1 500 személyes önkiszolgáló üzemi étkező, az 1 200 személyt befogadó öltöző, fürdő és az üzemorvosi rendelő. a munkások gyermekeinek elhelyezésére 75 személyes napközit és 40 személyes bölcsődét adnak át.

az üzemi tanműhelyben 350 fiatal ismerkedik az új profilnak megfelelő szakmai tudnivalókkal. a gyár régi munkásgárdáját tanfolyamokon készítik fel az új feladatokra. az üzem teljes beruházása 1978-ra készül el. /mti/

...-

8.28/e

- 13 -

1030g

bb. 19. a köznevelés fejlesztését szolgáló pedagógiai kutatások

i szö/gk/e hi -cz

1973. szeptember 14.

szöke sándor, az mti hirmagyarázója írja:

a minisztertanács már az elmúlt évben határozatban szabta meg az országos távlati kutatási fő irányokat. a most elfogadott határozat ehhez csatolja, illetve egészíti ki a köznevelés fejlesztését szolgáló pedagógiai kutatások témakörét - mint kutatási fő irányt.

a központi bizottság elmúlt évi, az állami oktatás helyzetéről és feladatairól szóló határozatában kiemelten szerepel a pedagógiai tudományos kutatások és kísérletek fontossága. a határozat aláhuzta, hogy kutatásokkal és kísérletekkel kell megalapozni a köznevelés tartalmi korszerűsítését és szerkezeti továbbfejlesztését.

ennek a kutatási főiránynak a társadalmi jelentőségét az a tudományosan igazolt társadalompolitikai felismerés adja meg, amely szerint a szocializmus teljes felépítésének időszakában társadalmunk fejlesztésének egyik lényeges feltétele a köznevelés rendszerének és tartalmának további korszerűsítése. ez a feladat szükségszerűen feltételezi a távlati közneveléspolitikai döntéseknek tudományos kutatások, vizsgálatok, kísérletek segítségével történő megalapozását, a köznevelés - és ezen belül az iskolaügyi tervezés - elméleti, módszertani kérdéseinek tisztázását. a tudományos kutatásoknak elő kell segíteniük a távlati fejlesztés főbb irányainak, a kiépítendő köznevelési rendszer tartalmára és szerkezetére vonatkozó variánsoknak elméleti és kísérleti uton történő megalapozását. ez megkívánja az érintett tudományágak jelentős fejlesztését.

a köznevelési rendszer távlati fejlesztésének ez a koncepciója abból az objektív összefüggésből indul ki, amely egyrészt a köznevelési rendszer működése és fejlesztése, másrészt az érintett tudományok fejlettségi színvonala között fennáll. nyilvánvaló, hogy a köznevelés fejlődése a társadalmi-gazdasági-technikai fejlődés bázisán megy végbe, de az sem lehet kétséges, hogy a társadalmi fejlődést segítő köznevelési rendszer kiforrásának és működésének lehetősége nagymértékben függ a neveléstudomány fejlettségi szintjétől is.

/folyt.köv./

8.43/e

- 14 -

10³⁰g

bb. 19. /a köznevelés...1.folyt./e

a pedagógiai kutatási főirány a távlati fejlesztés teendőinek kimunkálásán kívül nagy figyelmet kíván fordítani az oktatásügyi párthatározatban megszabott másik alapvető feladatra, a köznevelési rendszernek a mai keretek között történő tartalmi korszerűsítésére, a tanulóifjúság helyzetének és nevelésének kérdéseire, valamint a felnőttek szervezett oktatása, továbbképzése társadalompolitikai és művelődéspolitikai szempontból egyaránt fontos feladatának vizsgálatára.

a köznevelés fejlesztését szolgáló pedagógiai kutatások és kísérletek egymással párhuzamosan és összehangoltan kettős irányban folynak: tudományos kutatásokkal, vizsgálatokkal és kísérletekkel előkészítik és megalapozzák a távlati köznevelés-politikai döntéseket, amelyek egy új iskolarendszer kialakulására irányulnak, másrészt a mindenkori korszerűsítést szolgálják.

a határozat értelmében a kutatásokat és a kísérleteket az országos pedagógiai intézet szervezi és koordinálja. a feladatok megvalósításában fontos részfeladatokat valósít meg a felsőoktatási pedagógiai kutatóközpont, a népművelési intézet, valamint a magyar tudományos akadémia pedagógiai kutatócsoportja. az említettekén kívül részt vesz a kutatásban az akadémia számos kutató intézete, a művelődésügyi minisztérium több intézménye - köztük is kiemelten a pedagógusképző intézmények -, valamint egyéb országos főhatóságok. a fontosabb kutatási részfeladatok: a köznevelési rendszer távlati fejlesztésének alapvető rendszerbeli és neveléstudományi kérdései; az oktatás és nevelés folyamatos tartalmi és módszertani korszerűsítése; a tanulóifjúság életkörülményeinek, közösségeinek és mozgalmi tevékenységének alapvető kérdései; a felnőttek szervezett tanulása, továbbképzése a köznevelés és a közművelődés rendszerében.

a kutatások három szakaszra tagolódnak. az első szakaszban - 1973 és 1975 között - kidolgozzák a kutatási részfeladatok tervtanulmányait, előkészítik és megszervezik a kutatásokat és a kísérleteket. a második szakaszban - 1975-től 1980-ig - kell kidolgozni a döntésre alkalmas javaslatokat. a harmadik szakaszban - 1980-1990 - a szintéziseket dolgozzák ki és a folyamatos bevezetést megalapozzák.

/folyt.köv./

8.45/e

- 15 -

10³⁰g

bb. 19. /a köznevelés...2.folyt./e

mivel a köznevelés fejlesztését szolgáló pedagógiai kutatási főirány számos iskolai és egyéb főhatóságot érint, ezért a kormány úgy rendelkezett, hogy az illetékes minisztériumok, az országos tervehivatal, a magyar tudományos akadémia és a magyar kommunista ifjúsági szövetség központi bizottsága képviselőiből, valamint a köznevelés fejlesztését szolgáló tudományos kutatások részfeladatainak összehangolását végző intézmények vezetőiből tárcaközi koordináló bizottságot kell alakítani. a bizottság feladata, hogy a főirányon belül biztosítsa a kutatások összehangoltságát, megszervezze a rész- és a végső eredmények szakmai tudományos elbírálását, megvitassa az időszakos beszámolókat, továbbá kiválassza és megbizta az egyes kutatási témák felelőseit, s javaslatot tegyen a kutatásra fordítható pénzeszközök elosztására.

figyelemre méltó a határozatnak az a része is, amely aláhúzza: lehetővé kell tenni, hogy a kutatások iskolai kísérletekre is támaszkodhassanak, és gondoskodni kell a pedagógiai kutatás eredményeinek terjesztéséről. a kísérletek elvégzésére iskolákat kell kijelölni, amelyekben egyidőben több területen, vagy ugyanazon a területen több éven át folyhatnak kísérletek új pedagógiai megoldások bevezetésére.

a kutatásoknak a pedagógiai munkában már felhasználható eredményét a pedagógus továbbképzés keretében szervezett formában lehet terjeszteni. ezért egyes oktatási-nevelési intézményeket a továbbképzéshez kapcsolódó bázisként kell működtetni a kutatási eredmények gyakorlati bemutatására. /mti/

...-

bb. 20. az ötven kijelölt nagyvállalat helyzete

1 sl/mm/e -cz

1973. szeptember 14.

somogyi Lajos, az mti hirmagyarozója írja:

a novemberi párthatározat nyomán a iv. ötéves terv időszakában az ágazati miniszterek és a funkcionális hatóságok vezetői megkülönböztetett figyelemmel vizsgálják az ország 50 legnagyobb ipari vállalatának és trösztjének a tevékenységét. e feladat előkészítéseként a pénzügyminisztérium és a központi statisztikai hivatal, valamint az ágazati miniszterek elemezték a kijelölt vállalatok 1968-72 közötti fejlődését és jelenlegi helyzetét. /folyt.köv./

8.55/e

- 16 -

1040g

bb. 20. /az ötven kijelölt...1.folyt./e

az anyagot az országos tervehivatal foglalta össze, amelyben áttekintést nyújtott a kijelölt vállalatok termelésének és értékesítésének alakulásáról, munkaerő- és bér-gazdálkodásáról, eszközellátottságáról, jövedelmezőségéről, pénzügyi helyzetéről, részben összehasonlítva az ipar, illetve egyes iparágak átlagos fejlődésével. az országos tervehivatal erre vonatkozó jelentését a kormány - mint ismeretes - csütörtöki ülésén tárgyalta meg és azt jóváhagyólag tudomásul vette.

a kijelölt nagyvállalatok jelentősége igen nagy az ország gazdasági életében. itt foglalkoztatják az ipari dolgozók 40 százalékát, s az ország ipari termelésének körülbelül felét adják. a szocialista országokba irányuló export 60 százaléka, a tőkés export 70 százaléka ezektől a vállalatoktól származik, s tulnyomórészt rájuk hárul a központi fejlesztési programok végrehajtása is.

az értékelések szerint a kijelölt 50 vállalatnál a termelés és az értékesítés körülbelül olyan ütemben nőtt, mint az ipar egészében, az értékesítés struktúrája azonban az utóbbi években változott. csökkent a belföldi és nőtt exportszállításaik aránya, különösen a dollárelszámolású országokba szállítottak jóval többet, mint korábban. azonos értékű exporttermékekhez kevesebb állami visszatérítést vesznek igénybe, mint általában az ipar. dolgozók létszáma ugyancsak mérsékeltebben nőtt az ipari átlagnál, így a termelés növekedésének nagyrésze a termelékenység javulásából származik. az egy főre jutó termelési érték másfélszer olyan gyorsan nőtt, mint a ki nem jelölt ipari vállalatoknál. dolgozók átlagbére és átlagkeresete egyaránt túlhaladja az ipari átlagot, jóllehet az átlagkeresetek - a részesedési alap alacsonyabb szintje miatt - az átlagosnál kisebb ütemben emelkedtek.

a kijelölt vállalatok állóeszközei és beruházásai gyorsabb ütemben nőttek, mint más vállalatoknál, különösen nagy az állami beruházások aránya, ami éppen a kijelölt vállalatok nagy népgazdasági jelentőségét jelzi. az egységnyi termelésre jutó állóeszközök értéke mintegy másfélszer akkora, mint a többi vállalaté. a beruházásaikhoz felhasznált központi források aránya emelkedett, holott az ipar egészében ez az arány csökkent. e nagyvállalatok beruházási tevékenységében is tapasztalhatók olyan problémák, mint például a nem megfelelő előkészítés, a hosszú átfutási idő, a költség-többlet és az új létesítményeknek a tervezettnél alacsonyabb teljesítőképessége.

/folyt.köv./
9.00/e

- 17 -

1040g

bb. 20. /az ötven kijelölt...2.folyt./e

az eszközök értékéhez viszonyított nyereség kisebb arányban nőtt az átlagnál, ami különösen a kitermelő és alapanyag-termelő ágazatokban az 1968 óta lényegében változatlan árakkal magyarázható. több helyen az áremelkedések begyűrűzése akadályozta a nyereség gyorsabb ütemű növekedését. a kijelölt vállalatok közül azonban 1972-ben egy sem volt veszteséges, de egy részüknél a nyereség 1968-hoz képest csökkent. a költségszint javulása az ipari átlagnál valamivel mérsékeltebb. a bérköltség színvonala csökkent ugyan, a fel nem osztott költségek azonban az ipari átlagnál gyorsabban emelkednek, ami összefügg az eszköz- és kamatköltségek növekedésével, de egyes esetekben a nem megfelelő vállalati szervezethez és vezetéshez is.

az országos tervehivatal a tapasztalatok összegezéséeként megállapítja, hogy a kiemelt ipari nagyvállalatok tevékenysége általában összhangban van a központi gazdaságpolitikai elvekkel, a népgazdasági terv céljaival és a népgazdasági érdekekkel. a kijelölt vállalatok a gazdaságirányítási rendszer egységes keretei között - esetenként egyedi rendezésekkel és intézkedésekkel - eredményesen működnek. a megfigyelésre bevont vállalatok fejlődése, termelésének és értékesítésének növelése, munkaerő- és bérigazgatásának színvonala, eszkozellátottsága és annak fejlesztése, valamint jövedelmezősége és pénzügyi helyzete érthető módon különböző volt. egyes vállalatok fizetőképességét csak terven felüli költségvetési juttatással lehetett helyreállítani. köztük néhány vállalatnak intézkedési tervet kell készítenie termékstruktúrájának átalakítására. közéjük tartozik az a hat vállalat is, ahol a gazdaságos termékstruktúra kialakítása saját alapokból nem oldható meg, így központi döntést és beavatkozást igényel.

néhány vállalat különleges problémáitól eltekintve nem indokolt, hogy külön elbánást alkalmazzanak az állami eszközök odaitélésében, a hitelezésben, a költségvetési juttatásokban, mentesítésekben, az engedményekben és preferenciákban. /mti/

9.08/e

- 18 -

10.08

bb. 21. terv szolnok megye zöldségellátásának javítására

vid/e ká -cz

1973. szeptember 14.

gépesített, iparszerű termeléssel oldják meg szolnok megye zöldségellátási problémáit. a megyei tanács megbízásából a kecskeméti zöldségtermesztési kutató intézetben dolgozzák ki a nagyszabású terv részleteit. a megyében igen jók a feltételek az intenzív, iparszerű termelés megvalósításához. az elképzelések szerint a hagyományos zöldségtermelő tájakon, a járságban, a tiszafüredi járásban és a tiszazugban alakítanak ki az egyes zöldségfajtákra szakosodott termelési körzeteket. nagy alapterületű hajtatóházak építésével, az öntözővíz felhasználásával, a betakarítás gépesítésével néhány év alatt el akarják érni, hogy a megye lakói az év 8-9 hónapjában friss árut vásárolhassanak az üzletekben, a piacokon. a termelés korszerűsítése mellett a ma még szűkös tároló-kapacitások bővítését, a korszerűtlen forgalmazási, értékesítési formák megváltoztatását is előirányozzák. /mti/

bb. 23. budapesti közlekedési balesetek

tr/e -cz

1973. szeptember 14.

a ii. kerületben, a szilágyi erzsébet fasor és a házmán utca kereszteződésében lévő kijelölt gyalogátkelőhelyen baross dezső 23 éves gépkocsivezető, budapesti lakos motorkerékpárjával elütötte kádár sándorné, 34 éves háztartásbeli, budakeszi lakost. kádárnét a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. baross dezső ellen eljárás indult.

motorkerékpárjával nem adta meg az elsőbbséget a xix. kerület ötvös utca és attila utca kereszteződésében mente péter 31 éves autószerelő, gyáli lakos és összeütközött egy nyergesvontatóval. mente pétert könnyű, utasát, mente péterné 27 éves segédmunkás gyáli lakost súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

kerékpárjával szabálytalanul kanyarodott a x. kerület szállás utca 18 szám előtt dancs istván 12 éves tanuló és összeütközött egy motorkerékpárral. dancs istvánt súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba. /mti/

10.30/e

- 19 -

10.08

bb. 22. szeptember 18-22-ig iv. európai patológus kongresszus
budapesten - sajtótájékoztató a motesz-ben

t mir/tm/e -cz

1973.szeptember 14.

szeptember 18. és 22. között budapesten rendezik meg az európai patológus társaság iv. kongresszusát. a rendezvény programjáról pénteken, a magyar orvostudományi társaságok és egyesületek szövetségének kossuth-téri tanácstermében tájékoztatták a sajtó képviselőit. dr. jelinek harry, a magyar patológus társaság elnöke, a semmelweis orvostudományi egyetem ii.sz. kórbonctani intézetének professzora elmondotta, hogy a kongresszusra - amelyet most először rendeznek meg magyarországon - a világ minden részéről, csaknem 800 szakember érkezését várják.

a vendégek hazai kollegáikkal - az orvostudomány és a gyógyászat olyan fontos témáiról tárgyalnak majd, mint a legkülönbözőbb betegségek diagnózisainak lehető legpontosabb megállapítása, amelynek nélkülözhetetlen szerepe van a betegek hatékonyabb gyógyításában. ezt fejezi ki a „patológia, megjelölés” is, bár ezt a fogalmat az utóbbi időben helytelenül sokan csak a kórbonctan megnevezésére használják. jóllehet, éppen a boncolás a gyógyintézeti kutató munka legmegbízhatóbb kontrollja, s a klinikák orvosainak nemcsak munkájuk állandó ellenőrzését biztosítja, hanem szakmai továbbképzésükhöz is fontos kiegészítést jelent. a vizsgálatoknak ez a módja csaknem minden esetben megbízható képet ad a betegségek megállapításának hibáiról, buktatóiról, és a gyógyszeres kezelés csak boncolással észlelhető hatásairól. a patológiának azonban legalább ilyen fontos területe a mikroszkopikus kórszövettan is.

a klinikus - ha a vizsgálat közben olyan kóros elváltozást talál, melynek eredetét nem tudja eldönteni - a beteg szövetrész mikroszkopikus elemzése útján tisztázhatja a gyulladások, daganatok eredetét. ezzel a módszerrel az orvostudomány csaknem minden területén a legeredményesebb gyógy mód is könnyebben kiválasztható.

a kórbonctannak és kórszövetannak ez az egész orvostudományt átfogó jellege határozza meg a kongresszus témáinak sokrétűségét is. a programban szereplő 12 témakörön belül korunk legtöbb áldozatot követelő érbetegségeivel és az azok diagnosztikájával foglalkozó előadások lesznek a legfontosabbak.

/folyt.köv./

10.35/e

- 20 -

1150g

bb. 22. /szeptember...folyt./e

számos előadás hangzik el a betegségek öröklésének és az egyre nagyobb számban előforduló vesebetegégek - ezen belül a veseátültetések - témaköréből is. érdekességként érdemes megemlíteni, hogy a kongresszus előadójának egy része olyan témákkal foglalkozik majd, mint a fogamzásgátló szerek hormonális hatásainak vizsgálata és a napjainkban rendkívül gyakori - a dohányzás, a szennyezett levegő, valamint az influenza-járványok okozta - légzőszervi megbetegedések megelőzésének és gyógyításának kérdései. /mt1/

...-

bb. 24. befejeződött a xiii. nemzetközi biológiai standardizációs kongresszus

t mir/tr/e -cz

1973. szeptember 14.

pénteken a déli órákban befejezte munkáját a magyar tudományos akadémián megrendezett xiii. nemzetközi biológiai standardizációs kongresszus. a négynapos tanácskozás csaknem 300 résztvevője párhuzamos szekcióülések keretében, 59 előadáson vitatta meg a különböző biológiai gyógyszerek - szérumok, oltóanyagok és a betegségek idejében való felismerésében jelentős szerepet betöltő biokémiai készítmények - világméretű szabványosításának kérdéseit. dr. jóó istván, a nemzetközi biológiai standardizációs társaság elnökségének tagja, a humán oltóanyag-termelő és kutató intézet tudományos vezetője a következőkben foglalta össze a kongresszuson elhangzott beszámolókat tanulságait az mti munkatársának:

- az előadások többsége a különböző oltóanyagok előállításában, alkalmazásában és az egyes vakcinák tisztaságának ellenőrzésében elért kutatási eredmények ismertetésével foglalkozott. ezen belül a fő téma az emberi vérszármazékok /az ember vérsavójában található nagymolekulájú fehérjék/ oltóanyagként való alkalmazásának időszerei kérdései voltak. közülük a gamma globulint a fertőző májgyulladás, a sárgaság idejében való felismerésére és - mind nagyobb sikerrel - a betegség gyógyítására is használják. a kérdés az, hogy a legújabb biokémiai módszerek alkalmazásával hogyan lehet az emberi vérszármazékokban található idegen anyagokat kimutatni és eltávolítani. mert ha az oltóanyagok nem elég tiszták, az oltást kellemetlen mellékhatások, láz, hidegrázás, esetleg fertőzés követi.

/folyt.köv./

10.45/e

- 21 -

1150g

bb. 24. /befejeződött a xiii...folyt./e

- a szakemberek már alkalmaznak olyan eljárásokat, amelyek segítségével viszonylag nagy biztonsággal ki lehet mutatni, hogy a véradók vére tartalmaz-e idegen anyagokat vagy fertőző vírusokat, mint például a fertőző májbetegség vírusát. az előadások jelentős része ezért a különböző oltóanyagtisztító és szűrőeljárások eredményességének összehasonlításával foglalkozott. a standardizációs - vagy közérthetőbb kifejezéssel élve: szabványosítási - kongresszus szerepe és jelentősége is ez. olyan új kutatási eredmények, javaslatok nemzetközi méretű megismertetésére nyújt lehetőséget, illetve olyan szabványosítási irányelveket rögzít, amelyekkel - kiadványok formájában - az egész világ valamennyi szakembere megismerkedhet.

- külön öröm számomra, hogy ezen a kongresszuson több hazai kollegám olyan nagyjelentőségű, a modern nagyüzemi állattenyésztésben alkalmazható új kutatási eredményről számolt be, amelyek a külföldi résztvevők körében is osztatlan elismerést arattak. a phylaxia oltóanyag- és tápszert, az állatorvostudományi egyetem járványtani tanszékének közreműködésével, a szarvasmarhák felső légúti, járványos megbetegedéseinek gyógyítására kísérletezett ki hatékony oltóanyagot. hazai szakemberek számoltak be egy másik új hatásos oltóanyagról is, amellyel a szarvasmarhák vírusos eredetű hasmenése gyógyítható eredményesen. az állatorvosi egyetem kutatói pedig a sertések vírusos bélgyulladásának gyógyítására alkalmas új oltóanyagot állítottak elő. ezek a gyógyszerek jelentős kártól óvják meg a népgazdaságot.

termelő vállalat

- érdekes előadások hangzottak el a magyarországon tömegméretekben alkalmazott gyermekbénulás- és kanyaró elleni védőoltóanyagok tisztaságának védelméről. döntő fontosságú, hogy ezek a gyógyszerek a lehető legnagyobb hatékonyság mellett se okozzanak kellemetlen mellékhatásokat. a kongresszus másik nagy érdeklődéssel kísért témája a szív- és veseátültetések során előforduló immunreakció elleni védekezés volt. közismert, hogy az emberi szervezet olyan ellenanyagokat termel, amelyek megakadályozzák a más emberek testéből átültetett idegen szervek befogadását. az orvostudomány azonban már ismer olyan gyógyszereket és előzetes bioanalitikai vizsgálatokat, amelyek alkalmazásával tompítani lehet a „befogadó”, szervezet ellenreakcióját. az egyik: hogy az ellenanyagokat termelő fehérjesejtek összetétele az idegen szervek „adó”, és a befogadó szervezetben lehetőleg azonos fehérvérsajt-csoportba tartozzanak.

/folyt.köv./
10.48/e

- 22 -

11.02

bb. 24. /befejeződött a xiii...2.folyt./e

ez a vizsgálat ma már viszonylag nagy pontossággal elvégezhető. a gyógyszerek közül pedig az ugynevezett antilymphocita szérum a leghatásosabb a „kilökési”, reakció tompítására. a kongresszuson ennek a szérumnak a szabványosítási feltételeit vitatták meg a szakemberek, de csaknem minden előadást élénk vita, eszmecsere kísért. a szünetekben és a fehér asztalok mellett kötött ismeretség pedig minden bizonnyal most is elősegíti majd a szakemberek szorosabb, gyakorlati együttműködését -, fejezte be nyilatkozatát dr. jóó istván. /mti/

bb. 25. „hófehérke”, óvoda a xvii. kerületben

t -don/gk/e -cz

1973. szeptember 14.

a főváros legnagyobb kiterjedésű városrésze, a xvii. kerület pénteken új óvodával gazdagodott. a „hófehérke”, gyermekintézményt az új-akadémia telepen az 525. téren hozták tető alá. az egyemeletes, központi fűtéses, korszerűen berendezett gyermekintézmény 130 apróságnak ad otthont. az óvodát - amelynek költsége elérte a hat és félmillió forintot - társadalmi összefogással a helybeli üzemek, vállalatok és szövetkezetek építették fel. /mti/

bb. 26. a Lottó heti nyerőszámai

tr/e -ch

1973. szeptember 14.

a sportfogadási és lottóigazgatóság tájékoztatása szerint kisbéren megtartott lottósorsoláson a 37. játékhéten a következő számokat húzták ki:

18, 24, 43, 52, 63.

/mti/

11.02/e

-23-

11.02

bb. 27. rendőrségi hírek

tr/e -cz

1973. szeptember 14.

gyovai Antal 36 éves kubikus, csongrádi lakos csongrádi lakására hazatérő elvált feleségét a lakás előtt késsel ösz-szeszurkálta. az asszony olyan súlyosan megsérült, hogy kór-házba szállítás után meghalt. gyovai Antal ellen előzetes le-tartóztatásba helyezés mellett indított eljárást a csongrád megyei rendőrfőkapitányság.

x x x

borsod megyében szendrőlád és szendrő község között egy utkanyarban hajdu József 23 éves esztergályos, szendrői lakos motorkerékpárral felhajtott az utpadkára és felborult. a bal-eset következtében a motorkerékpár vezetője olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt.

heves megyében gyöngyösön szalmási János 38 éves motorsze-relő, helyi lakos személygépkocsiját ittás állapotban vezette, nem adta meg az elsőbbséget és a kijelölt gyalogátkelőhelyen el-ütötte munkácsi Józsefné 73 éves háztartásbeli, gyöngyösi la-kost. az idős asszony súlyosan megsérült. a baleset után a sze-mélygépkocsi vezetője segítségnyújtás nélkül továbbhajtott. a rendőrség elfogta és őrizetbevétel mellett indult ellene eljárás.

somogy megyében balatonfenyvesen egy utkereszteződésben Kiss Mihály 55 éves kőműves kisiparos, osztrák állampolgár, bécsi la-kos személygépkocsiját ittasan vezette, amellyel elütötte juhász Pál 71 éves nyugdíjas, helyi lakos gyalogost. a baleset következ-tében juhász Pál olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállí-tás után meghalt. a gázoló ellen előzetes letartóztatásba helye-zés mellett indult eljárás.

heves megyében kálvária vasútállomáson Birkás Zoltán 38 éves kutatómérnök, miskolci lakos a Budapest-Miskolc között köz-lekedő expressz ajtáját kinyitotta, a vonatból a kerekek alá esett és a helyszínen meghalt. /mti/

...-

- 24 -

11.13/e

12²⁵g

bb. 28. koktél az ndk nagykövetségén

t bc/gk/e -cz

1973. szeptember 14.

Siegfried Balon, a német demokratikus köztársaság budapes-ti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője pénteken koktét adott a nagykövetségen dr. Kurt Blecha, az ndk minisztertanácsa mel-lett működő sajtóhivatal elnökének magyarországi látogatása al-kalmából. a koktélon megjelent dr. Várkonyi Péter államtitkár, a kormány tájékoztatási hivatalának elnöke, dr. Csendes Lajos, az MSZMP KB agitációs és propaganda osztályának helyettes vezetője, valamint a magyar sajtó több vezető munkatársa. /mti/

...-

bb. 29. vízvezetékhalózati a mátrában

vid/e ká -cz

1973. szeptember 14.

A mátra mintegy 100 000 hektárnyi erdős hegyvidékét éven-te többmillió kiránduló keresi fel. az idegenforgalom rohamos növekedésével azonban nem tartott lépést a kereskedelmi és ven-dég látóipari ellátottság, kifogásolható volt az utak állapota, hiányzott a közművesítés. a terület egyik gazdája a gyöngyösi városi tanács egy évvel ezelőtti ülésén foglalkozott az emli-tett problémákkal, a megfelelő határozatokat hozott.

Barányi József, a városi tanács elnöke az intézkedések eredményeiről tájékoztatta a magyar távirati iroda munkatársát. elmondotta egyebek között, hogy a mátrában további jelentős te-rületeken pormentesítették az utfelületeket, az üdülők környé-kén járdákat építettek, újabb gépkocsiparkoló helyeket alakítottak ki. elkészült a 24-es számú főútvonal gyöngyösön áthaladó szakasza, amely a 3-as főközlekedési útról a mátrába vezeti a forgalmat. kékestető és mátrafüred térségében mintegy 15 millió forintot költséggel kiépült a vízvezetékhalózati. az ellátás javítására mátraháza és mátrafüreden szolgáltatóházat építettek. fokozottabb gondot fordítanak a kilátók, turistautak, erdei for-rások karbantartására, pihenőhelyek kialakítására. egyes erdő-területeket védetté nyilvánítanak.

A továbbiakban kékestetőn ajándék pavilionsorral és ételmi-szerüzlettel bővítik a szolgáltatást. a sástónál halászcserdát építenek, kékestető és mátraháza között korszerűsítik az utvona-lat. /mti/

...-

12.05/e

- 25 -

13²⁰g

bb. 30. a pest megyei kishajózási vállalat

gk/e -cz

1973. szeptember 14.

közlí, hogy nagymaros révállomáson a teherforgalom bizonytalan ideig szünetel. /mti/

bb. 31. tervpályázat miskolc bodó-tetői városrészének beépítésére

1 sb/tm/e -cz

1973. szeptember 14.

az építésügyi és városfejlesztési minisztérium és a miskolci városi tanács tervpályázatot hirdet miskolc bodó-tetői mintegy 350 hektáros területének beépítésére. a tervezőknek több-szintes lakóházakban 3 500 lakás elhelyezéséről kell pályamunkát készíteni, s gondolni kell arra is, hogy a közintézmények kielégítsék majd a bodó-tetői városrész körzetében korábban épült osaládiházias lakóterület igényeit is.

az érdeklődők már átvehetik a pályázati kiírást az építésügyi és városfejlesztési minisztériumban, s legkésőbb december 3-ig kell elküldeni a pályamunkákat a miskolci városi tanácsnak. a legjobb tervek díjazására 340 000 forintot irányoztak elő. a bíráló bizottság december végén hirdeti ki a pályázat eredményét. /mti/

bb. 32. szedik a szabolcsi jonathánt - fehér almából eddig 2 000 vagonnal szállítottak a szovjetunióba

vid/e ká -cz

1973. szeptember 14.

a hungarofrukt zöldség- és gyümölcs exportáló vállalat szabolcs-szatmár megyei kirendeltsége szeptember 13-án elküldte a kétezredik vagon almát - a legnagyobb megrendelőnek, a szovjetunióknak. a múlt év hasonló időszakában 1300 vagonnal továbbítottak. az év végéig az ország egész területéről 20 000 vagon almát exportálnak a szovjetunióba és ebből 18 000 vagonnyit a határmenti körzetből: szabolcs-szatmár, hajdu-bihar és borsod-abauj megyéből szállítanak el.

szabolcsban eddig főként a fehér almát szüretelték és szállították, de az utóbbi napokban megkezdtek a jonathán szedését is. a korai szedésből csupán a hungarofrukt 3 700 vagonnal tárol téli és tavaszi szállításokra. /mti/

12.10/e

- 26 -

13²⁰g

bb. 33. rizsaratás a körösök völgyében

vid/e ká -cz

1973. szeptember 14.

a körösök völgyében is megkezdődött a rizs aratása. pénteken elsőnek a csárdaszállási petőfi tsz rizsföldjén álltak munkába a kombájnok. a petőfi tsz-ben 500 holdon aratják az új, bőtermő szarvasi rizsfajtát, a kákai 203-ast. az első napon több mint 400 mázsa rizs került fedél alá. a rizs egyenletesen érett, a szemek teltek, a termés biztató. az eddig learatott területtől holdankint több mint 20 mázsa rizst takarítottak be.

az elkövetkező napokban a körösi és a szarvasi állami gazdaságban, valamint a köröstarcsai petőfi tsz-ben is munkához látanak a rizsarató kombájnok. /mti/

bb. 34. megjelent a társadalmi szemle augusztus-szeptemberi száma

zs/e -cz

1973. szeptember 14.

népesedéspolitikánk időszerű kérdéseiről szól a most megjelent kettős szám vezető cikke, amelyet huszár istván irt. görög tiber az ugynevezett „szovjetológia”, és a konvergencia-elmélet összefüggéseit elemzi, hermann istván pedig „modernizálás vagy társadalmi haladás”, című cikkében száll vitába a polgári szociológia divatos kategóriájával.

a folyóirat megemlékezik a lenini párt születésének 70. évfordulójáról. nemzetközi szemléjében leonyid brezsnyev washingtoni, bonni és párizsi látogatásának nemzetközi sajtóvisszhangjából ad összeállítást serény péter tollából, dr. berecz jános pedig a különböző társadalmi erőknek az európai biztonságért folytatott harcát méltatja cikkében.

három megyei pártbizottság első titkára: gergely istván, herczeg károly és kovács antal arról nyilatkozott a párt elméleti és politikai folyóiratában rákos imrének, hogyan valósulnak meg a párt káderpolitikai elvei a gyakorlatban. rékai gábor arról beszélgetett szakemberekkel, hogyan érvényesülnek az emberi szempontok az államigazgatásban. dr. rácz albert nagyivű áttekintést ad sok konkrét adattal alátámasztott tanulmányában a bérek és jövedelmek alakulásáról.

/folyt.köv./
12.15/e

- 27 -

13²⁰g

bb. 34. /megjelent a társadalmi...folyt./e

kulturális életünk két jelentős eseményéről tudósítást olvashatunk Füleki József, illetve Szabolcs Ottó tollából. az előbbi a veszprémi tv-találkozó szakmai vitájáról, az utóbbi pedig a történelemszaki, a tömegkommunikációs szakemberek egri tanácskozásáról számol be a folyóirat hasábjain. Kamarás István tanulmánya a munkásolvasók irodalmi izléséről nyújt érdekes, tanulságos adatokat és elemzést. a társadalmi szemle válogatást közöl azokból a pályaművekből, amelyekben mozi- és tv-nézők vallanak bensőségesen legkedvesebb szovjet filmjükről. /mti/

bb 35. bővíteni kell a szolgáltatásokat és a gyermekintézmények hálózatát - a nőpolitikai határozat végrehajtásáról tárgyalt szolnok megye tanácsa

vid-ju -cz

1973. szeptember 14.

uj gyermekintézmények építésével, a második műszak terheit csökkentő szolgáltatások körének bővítésével kell javítani a nők helyzetét - állapították meg többek között a szolnok megyei tanács pénteki ülésén, amelyen megvitatták az idevonatkozó kormányhatározat végrehajtásának megyei tapasztalatait. a nők gazdasági és szociális körülményeinek javítását, terheik csökkentését szolgáló határozat eredményeként az elmúlt három évben nőtt a kereső nők aránya, gond viszont, hogy az új munkakalkalmak megteremtése nem mindenütt tart lépést a munkára jelentkezők számának növekedésével. a férfiak és a nők közötti kereseti különbségek mérséklődtek az elmúlt években, de nem szabad figyelmen kívül hagyni - mondták el a tanácsülésen -, hogy a bérezés egyik meghatározója a szakképesítés, és a dolgozó nők között még ma is kevés a szakmunkás. sem a gazdasági, sem a tömegszervezeti vezetők nem fordítanak elég gondot a fiatal nők szakmához juttatására, ez a kedvezőtlen jelenség az újonnan telepített üzemekben is tapasztalható. a nőpolitikai határozat után elsősorban a kisz vezető testületeiben nőtt a lányok és a fiatalasszonyok száma, a gazdasági, állami vezetésben azonban még mindig csekély az arányuk.

a dolgozó nők életkörülményeinek javítását szolgáló gyermekintézmények száma lényegesen nőtt az elmúlt években, a negyedik öt éves terv idejére előirányzott 1880 óvodai hellyel szemben 2300 új hely épül a megyében. ennek ellenére most zseftolttabbak az óvodák, mint az 1970-ben, s ez elsősorban a gyermekgondozási segély népszaporulat-növelő hatásának tudható be. sok a tennivaló a szolgáltató iparban is, s még mindig kevés a háztartási munkát megkönnyítő konyhakész és félkész élelmiszer boltokban. /mti/

1 munkát

12.45/ju

- 28 -

1430g

bb. 39. időjárásjelentés

11 cz

1973. szeptember 14.

a meteorológiai intézet jelenti 13.00 órakor:

helyenként gyenge talajmenti fagy.

nyugat- és közép-európa kivételével mozgalmassá alakult az európai földrész időjárása. az északi államokban és a szovjetunió európai területének északi felében nemcsak élénk szél, hanem az átvonuló esők, az alig 1-5 fokos reggeli hőmérséklet jelentette az őszi idő beköszöntését. finnországból egy-két helyen havazott, és ez még ott is korai egy kisse. nyugat- és közép-európa nagy részén csendes, derült maradt az idő, a hőmérséklet azonban alacsonyabb az évszaknak megfelelőnél. mindez hazánkra is vonatkozik, és a következő 36 óra alatt nem várható lényeges változás.

hazánkban csütörtökön csapadékmentes idő volt. az észak-nyugati megyékben sok felhő borította az eget, a napsütéses órák száma alig 1-2 volt, míg az ország többi részén 4-10 órát mértek. a hőmérséklet napközben általában 17-21 fokig emelkedett, ma hajnalban a sopron-pécs vonaltól nyugatra 5-11, máshol 0-5 fokig süllyedt. keleti, északkeleti megyéinkben egy-két helyen gyenge talajmenti fagy volt. ma délelőtt a dunántul jelentős részén erősen, máshol gyengén felhős volt az ég, a hőmérséklet 11 órakor országsszerte 14-18 fok volt.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 15,6 fok volt, 1,5 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 16 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 769 mm, alig változik. a balaton vizének hőmérséklete síófoknál 11 órakor 18 fok volt.

várható időjárás szombat estig: időnkénti felhősödés, eső nélkül. mérsékelt, átmenetileg megélénkülő délkeleti szél. helyenként gyenge talajmenti fagy. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 2-7. legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 14-19 fok között.

a duna vízállása budapestnél 120 cm./mti/

13.00/11

- 29 -

1430g

bb 36. félmillió munkahelyi vezető oktatása a napirenden - a szervezési és vezetési tudományos társaság országos tanácskozása szombathelyen

vid-ju -cz

1973. szeptember 14.

az mtesz keretében működő szervezési és vezetési tudományos társaság két napos országos tanácskozása pénteken kezdődött el szombathelyen. a közel ötezer mérnököt, közgazdászt, szociológust, jogászt, újságíró-t tömörítő társadalmi szervezet megyei és városi egységeiben segíti az országosan időszere gazdasági célkitűzések megvalósítását. ezt kétféle módszerrel végzi; egyrészt az országos aktuális témák megyei adaptációjában, másrészt a speciálisan helyi feladatok megoldásában működik közre. mindenképp a munka- és üzemszervezés tartalékainak kiaknázásában számíthatnak rá a az üzemek. ezt elősegítendő tapasztalat cseréket, előadásokat, kiállításokat rendez, külföldi szakembereket hív meg, a szakirodalom művelésére és felhasználására serkent.

a munkahelyi vezetők képzése az egyik legfontosabb feladata. jelenleg az oktatók képzése folyik, akik majd a munkahelyeken a termelés közvetlen irányítóit tanítják. tízezer oktatóra van szükség a mintegy félmillió munkahelyi vezető ismereteinek állandó bővítéséhez. az utóbbi időben megkezdtek a vállalati szervezők képzését is. új oktatási központokat hoznak létre az országban, legutóbb például zalaegerszegen létesítettek.

a tervező munkában is segítik eligazítani a szakembereket, a minisztertanács a közelmúltban határozatot hozott az 1990-ig kidolgozandó távlati fejlesztési tervekről. ezeknek regionális része is lesz, ezért a társaság 23 megyei és városi szervezetében részletesen megvitatják azokat. szerencsére a tagság igen fiatal: a 30 éven aluliak száma 1100, a 30-35 év közöttieké 650. így hosszú távon számítani lehet rájuk a munkában.

a vidéki szervezetek tevékenységét elemző tanácskozáson frank tiber, a társaság országos titkára közölte hogy a vállalati tájékoztatás megszervezésének és a számítógépek alkalmazásának segítségével munkálkodnak tovább a közeljövőben. az eddigénél is több fiatal szakembert vonnak be a társaságba. a munkatudomány szintén nagyobb szerepet kap a tevékenységükben. s e téren számítanak az orvosok és a pszichológusok közreműködésére. a két napos tanácskozás további részében beszámolnak a társaság nyolc szakosztályának tevékenységéről és széleskörűen megvitatják azt. részt vesz az országos tanácskozás munkájában csirák ferenc, az mszmp vas megyei bizottságának titkára és dr kelemen ferenc a vas megyei tanács általános elnökhelyettese is. /mti/

--

12.55/ju

- 30 -

lh30g

bb 37. véget ért az idei gyógykuráztatás a jósvafői ,, földalatti szanatóriumban,,

vid-ju -cz

1973. szeptember 14.

az asztmatikus és légzőszervi bántalmakban szenvedő betegek idei gyógykuráztatása pénteken véget ért a jósvafői béke-barlangban. a borsodi szénbányák szak szervezeti bizottsága által fenntartott ,, földalatti szanatóriumban,, a korábbi éveket meghaladó számban, ötszázhuszan vettek részt a klimaterápiás gyógykezelésen. a nagy érdeklődésre tekintettel az idén először naponta nem egy, hanem két turnusban töltöttek öt-öt órát a csaknem teljesen pormentes levegőjű, száz százalék relatív nedvességtartalmu kényelmesen berendezett természetes földalatti sziklaüregben a gyógyulást keresők.

a három-három hétig tartó kezelés alatt a betegek rendszeres orvosi ellenőrzés alatt álltak. állapotbeli változást kartonon rögzítették. ez szolgál majd a későbbiekben a tudományos feldolgozás alapjául.

az aggteleki barlangvidéken lévő klimaterápiás gyógyhelyen az idén a különböző szénbányákból és üzemekből több mint százhetven beteget helyeztek el. igen megnőtt a hazai gyógyulást keresők száma, akik mint externisták kétszáznál többen vettek részt a gyógykurán. rekord forgalmat ért el a külföldről érkezők száma is. hat országból megközelítőleg száznegyven beteg vette igénybe a ,, földalatti szanatóriumot,,. /mti/

--

f e l h a s z n á l h a t ó: 16 óra után!

bb 38. esti gimnázium egy mecseki munkásfaluban

vid-ju -cz

1973. szeptember 14.

a mecsek hegyei között - baranya és tolna megye határán - fekvő hidason pénteken ünnepélyesen megnyílt a dolgozók esti gimnáziumának első évfolyama. ritka és éppen ezért igen örövendetes esemény, hogy egy viszonylag kis lélekszámú településen olyan nagy legyen a felnőttek tanulási vágya, amely indokolttá teszi a középiskola felállítását. az élénk kulturális életet élő mecseki munkásfaluban már évek óta működik dolgozók általános iskolája 57 tanulóval. a most megnyílt dolgozók gimnáziumának 112 hallgatója van, éppen ezért három első osztályt szerveztek. természetesen nemcsak helybeliek, hanem a környék falvaiból is jelentkeztek felnőttek - zömmel ipari és mezőgazdasági dolgozók - a hidasi iskolába. / folyt. köv./

13.10/ju

- 31 -

lh30g

bb 38. / esti gimnázium ... 1. folyt./-ju

akadnak olyan családok, ahonnan ketten-hárman is járnak gimnáziumba. az oktatás céljára a művelődési ház és a községi pártszervezet ajánlotta fel az erre alkalmas helyiségeit, a tanári kart pedig - a helybeliek mellett - pécsváradi és bonyhádi pedagógusok alkotják. a hidasi dolgozó gimnáziuma kísérleti jelleggel működik majd. e szerint az első évet ugynevezett bevezető szakasznak szánják, amelynek során a több éves vagy évtizedes kihagyás után felfrissítik a tanulók a korábban szerzett ismereteiket, s lényegében megtanulnak tanulni. akik azután sikeresen elvégzik az első osztályt és jó eredménnyel vizsgáznak, azok a következő évben együttesen sajátítják el a második és a harmadik év tananyagát. kétségkívül nehéz tanév lesz ez, de korszerű oktatási módszerek és eszközök segítik majd a tanulást. az utána következő év ismét „normális”, tanév lesz, amikor is érettségire készítik elő a felnőtt diákokat. az iskolaidő ily módon történő megrövidítése - várhatóan - nagyobb ösztönzést ad, fokozottabb erőfeszítésre készíti a dolgozó tanuló gimnázistákat, s remélhetően a lemorzsolódás aránya is kisebb lesz. /mti/

--

bb 40. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke szeptember 14-én 13 óráig :

/se-ju -cz

1973. szeptember 14.

1. Levegővizsgáló készülék
 2. partvédő művek
 3. fegyveres erők napja
 4. fák védelme
 5. xiv. kerületi pb ülése
 6. a vidék szakkönyv forgalma
 7. tv jövő heti műsora
 8. gabonakikötő
 9. petőfi a dunatájon
 10. sikkasztás
 11. mustszállítmányok
 12. automatizált hustermelés
 13. ortopéd vándorgyűlés
 14. paradicsom
 15. függönyforgalom
 16. belgrádba utazott a vigszínház együttese
 17. kiállítás
 18. máv javító bázis
 19. pedagógiai kutatások
 20. nagyvállalatok
- / folyt. köv./

13.17/ju

- 32 -

14³⁰g

bb 40. / a belföldi ... 1. folyt./-ju

21. zöltségeltetés javítása
 22. sajtótájékoztató a motesz-ben
 23. balesetek
 24. biológiai standardizációs kongresszus
 25. óvoda a xvii. kerületben
 26. lotto
 27. rendőrségi hírek
 28. koktél az ndk nagykövetségén
 29. vízvezeték-hálózat a mátrában
 30. közlemény
 31. tervpályázat
 32. szedik a szabolcsi jonathánt
 33. rizsaratás
 34. megjelent a társadalmi szemle
 35. szólnok megyei tanácsülés
 36. szervezési tanácskozás
 37. befejeződött a jósvafői idény
 38. esti gimnázium
 39. időjárás
 40. hírjegyzék
- /mti/

--

bb 41. aranyat ér az őszi öntözés: hetven mázsás hektáronkénti kukoricatermés mezőhéken

vid/ká-ju -cz

1973. szeptember 14.

a középtiszavidéken szeptember közepe általában az öntözőművek őszi levonulásának időszaka. ezuttal azonban még teljes kapacitással dolgoznak a fővízkivételű művek, folyamatosan szolgáltatják a vizet a csatornahálózatba. a rendkívüli csapadékhiány - az idén csupán háromszázhárom milliméter csapadék hullott - őszi öntözésre sarkallja a gazdaságokat: permetezik a vizet a később betakarítandó cukorrépatéblákra, a másodvetésekre, a káposztárepcére és más takarmányfélékre, legelőkre. a vízügyi igazgatóság jelentése szerint tíz nap alatt újabb háromezer hektárral nőtt az öntözött terület.

az öntözés most kamatozik igazán a gazdaságokban. a mezőhégi táncsics tsz műbörtömlős, mélybrazdás módszerrel öntözött kukoricája hetven mázsás hektáronkénti terméssel fizet. az öntözött cukorrépa hektáronként tizenöt-husz mázsával ad nagyobb termést, a vízzel táplált legelőkön dus zöldtakarmányt találnak a jószágok.

a vízügyi igazgatóság felkészült a kelesztő öntözésre is. a tározókban többszáz millió köbméter vizet tartalékolnak. /mti/

13.25/ju

- 33 -

14⁵⁰g

bb. 42. pullai árpád látogatása kispeszen

t gy/pá/e hi -cz

1973. szeptember 14.

pullai árpád, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának titkára pénteken - dr. péter jánosnak, a budapesti pártbizottság osztályvezetőjének társaságában - egésznapos látogatást tett kispeszen. a vendégeket a XIX. kerületi pártbizottság székházában molnár endre, a pártbizottság első titkára, virágh ferencné, a kerületi tanács elnöke, valamint a párt végrehajtó bizottság tagjai fogadták. molnár endrének a városrész életéről, gazdasági helyzetéről, a pártmunka és a városfejlesztés időszeri feladatairól szóló tájékoztatója után pullai árpád eszmecserét folytatott a kerület vezetőivel az időszeri politikai kérdésekről.

ezt követően a központi bizottság titkára a ganz műszerművekben tett látogatást, ahol dr. dumajszki andrás vezérigazgató és hodruszky tiber, a pártbizottság titkára fogadták. a vállalat vezetői ismertették a ganz műszerművek gazdasági helyzetét, a termelési feladatokat, s a jövő terveit. az ezt követő üzemi látogatáson pullai árpád megtekintett több szerelőműhelyt. a program további részében találkozott az üzemi párt alapszervezetek titkáraival, s beszélgetést folytatott a helyi pártmunka időszeri feladatairól.

ezután pullai árpád a vörös csillag gépgyár művelődési központjában aktívaértekezleten találkozott a kispeszi vállalatok, üzemek politikai, gazdasági, tömegszervezeti vezetőivel, s tájékoztatót tartott a pártélet, a gazdasági szervezőmunka és a nemzetközi helyzet aktuális kérdéseiről. /mti/

felhasználható: 17.00 óra után!

bb. 43. hoffman klára iparművész gyűjteményes kiállítása gyulán

vid/e ká -cz

1973. szeptember 14.

hoffman klára iparművész legjobb alkotásaiból nyílt gyűjteményes kiállítás pénteken gyulán, a dülrer teremben. a gyulai származású iparművész nyolc gobelin faliképet és 40 zománc-tábláját mutatják be. /mti/

13.30/e

-34-

14 fog

bb. 44. hetvenhét millió forint értékű társadalmi munka szolnok megyében

vid/e ká -cz

1973. szeptember 14.

hetvenhét millió forint az egy év alatt végzett társadalmi munka értéke szolnok megyében -, állapították meg a megyei tanács pénteki ülésén. a megyei tanács és a hazafias népfront által meghirdetett területfejlesztési verseny legjobbainak a tanácsülésen adták át a jutalmakat.

a városok közül a 900 éves jubileumára készülő szolnok bizonyult a legeredményesebbnek. lakói 1972-ben 17 és félmillió forint értékű társadalmi munkát végeztek. a város jutalma: a megyei tanács vándorzászlaja és 300 000 forint, amelyet a település fejlesztésére fordíthatnak. a nagyközségek kategóriájában jászfényezaru, a kisközségek vetélkedőjében pedig tiszasüly és szászberek az első. a három település 200, 150, illetve 100 000 forint jutalomban részesült, s megkapta az elismerő vándorzászlót. /mti/

felhasználható: 17.00 óra után:

bb. 46. mladonyiczky béla szobrászművész kiállítása hódmezővásárhelyen

vid/e -cz

1973. szeptember 14.

a hódmezővásárhelyi városi tanács és a tornyai jános múzeum kiállítást rendezett a békéscsabán dolgozó, alkotó fiatal tanár, szobrászművész, mladonyiczky béla alkotásaiból. szobrait, kisplasztikáit, érméit a medgyessy teremben mutatják be a hódmezővásárhelyi közönségnek. /mti/

bb. 45. tanévnyitó a szegedi élelmiszeripari főiskolán

vid/e -cz

1973. szeptember 14.

a szegedi élelmiszeripari főiskola tanácsa tanévnyitó ünnepi közgyűlést pénteken a szabadság filmszínházban tartotta meg. dr. horváth károly főigazgató beszédében arról szólt, hogy az intézmény szegedi élelmiszeripari karának az idén van a negyedik, a hódmezővásárhelyen működő állattenyésztési karának pedig a második tanévnyitó ünnepsége.

/folyt.köv./
13.35/e

- 35 -

1500g

bb. 45. /tanévnyitó...folyt./e

az 1972-73-as oktatási év tapasztalatai bizonyítják, hogy a két kar elhelyezkedése, földrajzi közelsége lehetőséget nyújt a termelési ágaknak legjobban megfelelő magasszintű szakképzésre, az állattenyésztéssel és az állati termékek feldolgozásával kapcsolatos tananyag egységes szellemi oktatására.

a két karon több mint 200 elsőéves kezd meg tanulmányait. az idén kezdő hallgatókat személyei zsuzsanna, a főiskola kizs bizottságának titkára köszöntötte. /mti/

...-

bb. 47. évi tízmilliárd forint értékű kárt okoz a korrózió - sajtótájékoztató a hungarocorr, 73 nemzetközi kiállításról

t kg/tm/e -cz

1973. szeptember 14.

a korrózió elleni védelem legújabb eszközeiből kiállítás nyílik szeptember 21-én a bnv négy pavilonjában. a kiállításon 14 országból 100 bel- és külföldi vállalat, gyár mutatja be termékeit. a hungarocorr, 73 kiállításról dr. osztrovszki györgy akadémikus, az omfb elnökhelyettese pénteken sajtótájékoztatót tartott a fészek klubban.

hazánkban évente 10 milliárd forint értékű kárt okoz a korrózió, ezért különösen fontos a korrózió elleni védekezés ipari háttérének megteremtése. ennek érdekében a közúti járműfejlesztési kormányprogramban a korrózióvédelem „megszervezése, is szerepel, eddig már korszerű galvanizáló üzem és egy teljes korrózió-védelmet adó személygépkocsi szervizállomás létesült. az épületek megóvása érdekében pedig sikeres kutatásokat végeztek korszerű épülethomlokzatvédő anyagok előállítására. alkalmazásukkal az épületeknél az eddig 5-6 évenként szükséges felújítási munkákat 25 évenként kell ismételni.

a következő évek feladata a közúti és vasúti hidak és egyéb nagyméretű fém szerkezetek korszerű korrózió-védelmére, felújítására felkészülni. a jelenleg alkalmazott hagyományos bevonatok és technológiák 3-6 éves védettséget biztosítanak. cél a bevonat rendszerek élettartamát 10-15 évre növelni.

az omfb idén hungarocorr című pályázatot is hirdetett a hazai korrózióvédő termékek, berendezések, eljárások, valamint korszerű vizsgálati módszerek és műszerek fejlesztésének ösztönzésére. a pályázatra 115 ml érkezett, amelyek közül 14-et díjazott a zsűri. az omfb elnökének két fődíját dr. osztrovszki györgy nyújtotta át a sajtótájékoztató alkalmával. fődíjat kapott a budalakk festék- és műgyantagyár buda-szuprén nevű, vízzel hígítható, levegőn száradó zománcfestéke és a hajtóművek és festőberendezések gyára korszerű elektroforetikus festékfelhordó berendezése. /mti/

13.45/e

- 36 -

bb. 49. zátonyok a hernádon - süllyed a borsodi folyók vízszintje

vid/e ká -cz

1973. szeptember 14.

a hónapok óta tartó száraz időjárás erősen megapasztotta a borsodi folyók vízszintjét. a sajó vízállása az eddig mért legalacsonyabb szint alá került négy centiméterrel. a hernád és a bódva szintje is erősen megközelíti a legutóbbi fél évszázad legalacsonyabb vízállását. a hernádon az apadás miatt tucat szám keletkeztek zátonyok. a kompok csak úgy tudnak a két part között közlekedni, hogy a révészek kotrással mélyítik a folyók medrét.

a tiszta borsodi szakaszának alsó részén számottevő apadást nem tapasztaltak az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság szakemberei, mert a kiskörei vízilépcső duzzasztása „egyen-súlyban, tartja a folyó szintjét. a felső szakaszon, tiszabecs-nél azonban percenként megközelítőleg 7 000 köbméterrel kevesebb víz folyik a mederben, mint közepes hozam esetén.

a megapadt folyók kedvező körülményeket teremtettek a mederrendezésre. a sajón - putnok térségében - csakugy, mint a hernádon, meggyorsult a partbiztosítás. /mti/

...-

bb. 48. bihari mér kitüntetése

k mm/szó/e -cz

1973. szeptember 14.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa 90. születésnapja alkalmából, egész élete munkásságának elismeréseképpen a munka érdemrend arany fokozatát adományozta bihari mér nyugdíjas pedagógusnak, a pedagógusok szakszervezete központi vezetősége tagjának. a kitüntetést pénteken a pedagógusok szakszervezete központjában péter ernő főtájtár nyújtotta át. az ünnepségen a szakszervezet vezetőin kívül részt vett hart jánosné, az mszmp iii. kerületi bizottságának első titkára is. /mti/

14.12/e

- 37 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb. 24. sz. hírünk /befejeződött a xiii.../ folytatása 3. bekezdésének 12.-14. sorában a szöveg helyesen:

...hogy az ellenanyagokat termelő f e h é r v é r s e j t e k összetétele az idegen s z e r v e t „adó,, és a befogadó... /mti/

...-

bb. 50. meggyorsult a szervezési tevékenység fejlesztése

1 kf/gk/e -cz

1973. szeptember 14.

Kovács Ferenc, az mti hirmagyarozója írja:

a párt 1971. decemberi határozatában állást foglalt a vállalati Üzem- és munkaszervezés céljairól, módszereiről, kormányzati és vállalati feladatairól, valamint a párt- és a társadalmi szervezetek ezzel kapcsolatos tennivalóiról. ezt követően a kormány 1972. márciusában határozatot hozott a vállalati szervezés fejlesztéséről és feladatairól. a tennivalók egy csoportja hosszú távon alapozza meg a szervezésfejlesztést, másik része pedig - a negyedik ötéves terv teljesítése, a gazdasági hatékonyság növelése érdekében - a tartalékok feltárását, a vállalati szervezés rendszeres továbbfejlesztését célozza.

a határozat végrehajtását 150 ipari, építőipari, közlekedési, kereskedelmi és mezőgazdasági vállalatnál, 17 szervező, illetve szervezési munkával foglalkozó kutató intézetnél és az ágazati tárcáknál ellenőrizte a kneb. részletes beszámolót készítettek intézkedéseikről a kormány részére az ágazati tárcák is.

a vizsgálatok nyomán megállapították, hogy a határozat - amely a dolgozók körében kedvező visszhangra talált - meggyorsította, szervezettebbé és tudatosabbá tette a szervezési tevékenység fejlesztését; az erre irányuló munka minden szinten megindult. a tapasztalatok alapján a kormány felhívta a vállalatokat, hogy fokozott tervszerűséggel használják ki a munka- és üzemszervezés javításában rejlő lehetőségeket, s hangsúlyozta, hogy a vállalati vezetők és beosztottak munkájának állandó jellegű részévé kell válnia a szervezésnek.

/folyt.köv./

14.35/e

- 38 -

bb. 50. /meggyorsult...folyt./e

a minisztertanács a vállalatok szervezettségi színvonalának növelése érdekében szükségesnek tartja, hogy a műszaki fejlődést szolgáló új technológiák bevezetését a vállalatok kapcsolják össze a korszerű Üzem- és munkaszervezéssel; új beruházásoknál vagy nagyobb rekonstrukcióknál maguk a vállalatok és az előkészítésben résztvevő tervező intézetek a beruházási javaslatban külön foglalkozzanak a legkorszerűbb Üzem- és munkaszervezés megoldásával, költséggel: az ügyvitelszervezésen kívül fordítsanak fokozott figyelmet a termelési folyamat szervezettségét növelő feladatok - folyamatos anyagellátás, gazdaságos kooperáció, stb. - megoldására; az eddigieknél jobban támaszkodjanak az Üzem- és munkaszervezésben a másutt már jól bevált tapasztalatokra, a mintaszervezések átvételére, s bátrabban kezdeményezzék a külföldi - szocialista és tőkés - tapasztalatok megismerését, átvételét, alkalmazását. fontosnak tartja a kormány azt is, hogy a vállalatok a szocialista munkaverseny, az ujitómozgalom és a szervezési tevékenység kapcsolatának fejlesztésével növeljék a szervezőmunka hatékonyságát.

a határozat végrehajtása során megkülönböztetett figyelmet kell fordítani az 50 kiemelt vállalat, Üzem- és munkaszervezési tevékenységére.

a negyedik ötéves terv teljesítésének egyik igen fontos eszköze az Üzem- és munkaszervezésben rejlő tartalékok módszeres feltárása, a vállalati szervezési tevékenység folyamatos fejlesztése. ezenkívül azonban már gondolni kell az ötödik ötéves terv koncepciójának kialakításánál a szervezési feladatok kijelölésére, az előfeltételek megteremtésére. a kormány hangsúlyozta, hogy javítani kell a határozat végrehajtásáért felelős minisztériumok koordináló munkáját és minden területen kiemelt feladatnak kell tekinteni a szervezési szakemberek képzésével foglalkozó oktatók kiválasztását, képzését és továbbképzését, továbbá emelni kell a szervezéssel kapcsolatos tájékoztatási és propagandamunka színvonalát, szakszerűségét és gyakorlati hasznosságát.

a minisztertanács döntése alapján a vállalati szervezési tevékenység fejlesztéséről szóló kormányhatározat végrehajtásáról - az intézkedésekről, az eredményekről és a felmerülő problémákról - a kneb elnöke és a munkügyi miniszter egy év múlva számol be a kormánynak. /mti/

...-

14.40/e

- 39 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb. 24. sz. hírünk /befejeződött a xiii.../ folytatása 3. bekezdésének 12.-14. sorában a szöveg helyesen:

...hogyan az ellenanyagokat termelő f e h é r v é r s e j t e k összetétele az idegen s z e r v e t „adó,, és a befogadó...
/mti/

bb. 50. meggyorsult a szervezési tevékenység fejlesztése

1 kf/gk/e -cz

1973. szeptember 14.

Kovács Ferenc, az mti hirmagyarozója írja:

a párt 1971. decemberi határozatában állást foglalt a vállalati üzem- és munkaszervezés céljairól, módszereiről, kormányzati és vállalati feladatairól, valamint a párt- és a társadalmi szervezetek ezzel kapcsolatos tennivalóiról. ezt követően a kormány 1972. márciusában határozatot hozott a vállalati szervezés fejlesztéséről és feladatairól. a tennivalók egy csoportja hosszú távon alapozza meg a szervezésfejlesztést, másik része pedig - a negyedik ötéves terv teljesítése, a gazdasági hatékonyság növelése érdekében - a tartalékok feltárását, a vállalati szervezés rendszeres továbbfejlesztését célozza.

a határozat végrehajtását 150 ipari, építőipari, közlekedési, kereskedelmi és mezőgazdasági vállalatnál, 17 szervező, illetve szervezési munkával foglalkozó kutató intézetnél és az ágazati tárcáknál ellenőrizte a kneb. részletes beszámolót készítettek intézkedéseikről a kormány részére az ágazati tárcák is.

a vizsgálatok nyomán megállapították, hogy a határozat - amely a dolgozók körében kedvező visszhangra talált - meggyorsította, szervezettebbé és tudatosabbá tette a szervezési tevékenység fejlesztését; az erre irányuló munka minden szinten megindult. a tapasztalatok alapján a kormány felhívta a vállalatokat, hogy fokozott tervszerűséggel használják ki a munka- és üzemszervezés javításában rejlő lehetőségeket, s hangsúlyozta, hogy a vállalati vezetők és beosztottak munkájának állandó jellegű részévé kell válnia a szervezésnek.

/folyt.köv./

14.35/e

- 38 -

bb. 50. /meggyorsult...folyt./e

a minisztertanács a vállalatok szervezetségi színvonalának növelése érdekében szükségesnek tartja, hogy a műszaki fejlődést szolgáló új technológiák bevezetését a vállalatok kapcsolják össze a korszerű üzem- és munkaszervezéssel; új beruházásoknál vagy nagyobb rekonstrukcióknál maguk a vállalatok és az előkészítésben résztvevő tervező intézetek a beruházási javaslatban külön foglalkozzanak a legkorszerűbb üzem- és munkaszervezés megoldásával, költséggel: az ügyvitelszervezésen kívül fordítsanak fokozott figyelmet a termelési folyamat szervezetségiét növelő feladatok - folyamatos anyagellátás, gazdaságos kooperáció, stb. - megoldására; az eddigieknél jobban támaszkodjanak az üzem- és munkaszervezésben a másutt már jól bevált tapasztalatokra, a mintaszervezések átvételére, s bátrabban kezdeményezzék a külföldi - szocialista és tőkés - tapasztalatok megismerését, átvételét, alkalmazását. fontosnak tartja a kormány azt is, hogy a vállalatok a szocialista munkaverseny, az újítómozgalom és a szervezési tevékenység kapcsolatának fejlesztésével növeljék a szervezőmunka hatékonyságát.

a határozat végrehajtása során megkülönböztetett figyelmet kell fordítani az 50 kiemelt vállalat, üzem- és munkaszervezési tevékenységére.

a negyedik ötéves terv teljesítésének egyik igen fontos eszköze az üzem- és munkaszervezésben rejlő tartalékok módszeres feltárása, a vállalati szervezési tevékenység folyamatos fejlesztése. ezenkívül azonban már gondolni kell az ötödik ötéves terv koncepciójának kialakításánál a szervezési feladatok kijelölésére, az előfeltételek megteremtésére. a kormány hangsúlyozta, hogy javítani kell a határozat végrehajtásáért felelős minisztériumok koordináló munkáját és minden területen kiemelt feladatnak kell tekinteni a szervezési szakemberek képzésével foglalkozó oktatók kiválasztását, képzését és továbbképzését, továbbá emelni kell a szervezéssel kapcsolatos tájékoztatási és propagandamunka színvonalát, szakaszerűségét és gyakorlati hasznosságát.

a minisztertanács döntése alapján a vállalati szervezési tevékenység fejlesztéséről szóló kormányhatározat végrehajtásáról - az intézkedésekről, az eredményekről és a felmerülő problémákról - a kneb elnöke és a munkügyi miniszter egy év múlva számol be a kormánynak. /mti/

14.40/e

- 39 -

bb. 52. országos nőtanácskozás a munkavállalás és az anyai hivatás kérdéseiről - sajtótájékoztató a szot-ban

t kf/tr/e -cz

1973. szeptember 14.

a szakszervezetek országos tanácsának pénteki sajtótájékoztatóján bejelentették, hogy szeptember 18-án és 19-én országos nőkonferenciát tartanak. a tájékoztatón gál lászló szot-titkár ismertette a kétnapos tanácskozás jelentőségét, programját.

a konferencián mindenekelőtt számba veszik, hogy a párt nőpolitikai határozatának, az ezzel kapcsolatos kormány- és szot-intézkedések megjelenése óta mi történt a nők, elsősorban a dolgozó anyák helyzetének javítása érdekében. értékelik a határozat végrehajtásának tapasztalatait, eredményeit, a felmerült foglalkozási problémákat, s meghatározzák a szakszervezeti mozgalom további tennivalóit.

a tanácskozás fő témája a munkavállalás és az anyai hivatás időszerű kérdései, ezen belül részletesen foglalkoznak a dolgozó nők, a családok helyzetével, a társadalom fejlesztésében betöltött szerepével. a konferencia külön kitér a nők foglalkoztatásának kérdéseire, a szakszervezeti mozgalom ezzel kapcsolatos véleményére. a szot ugyanis nem tartja elfogadhatónak azokat a nézeteket, amelyek hivatásszerű foglalkozásnak tekintik az anyaszerepet, a háziasszonyi munkát. a nő foglalkoztatása, munkája elsődleges függetlenségéhez, társadalmi, politikai tevékenységéhez. a dolgozók 42 százaléka - kétmillió személy - bérből és fizetésből élő nő, közülük egymillió anya. a nők számára mindenütt van munkahely az országban, bárhol elhelyezkedhetnek, nem ilyen kedvezőek azonban a számukra nyújtott munkafeltételek, s van probléma bérezésükkel, szakmai képzésükkel, stb. szóba kerülnek a megbeszéléseken a nők munkakörülményeinek megváltoztatásával, javításával összefüggő teendők. a szakszervezetek fontos feladata egyebek között, hogy a bérezésben fellelhető aránytalanságok megszüntetése érdekében minél több munkásszszonyt győzzenek meg: vállalják a szakmai képzéssel járó áldozatokat. a dolgozó nők továbbképzéséhez a vállalatoknak az üzemi szakszervezeteknek meg kell teremteniük a feltételeket. a konferencia fel kívánja hívni az üzemi kollektívák, munkacsoportok figyelmét az anyák nagyobb megbecsülésére. természetesen nem azt várják a munkahelyi kollektíváktól, hogy ne követeljék meg az anyáktól a rájuk háruló tennivalók pontos ellátását, munkájukhoz azonban fokozott segítséget kell nyújtani, az anyákat, mint munkásszszonyokat, meg kell becsülni.

/folyt.köv./
14.48/e

- 40 -

bb. 52. /országos...folyt./e

a tanácskozás napirendjén szerepel még egyebek között a nők közéleti tevékenysége, s a család szerepe a társadalom fejlődésében, a családok alapvető gondjai, a családon belüli munkamegosztás kérdése.

a kétnapos tanácskozás célja végső soron az, hogy hozzájáruljon a pártnak, a kormánynak és a szot-nak a nők, az anyák és a családok helyzetének megjavítására hozott határozatainak, intézkedéseinek gyorsabb megvalósításához. /mti/

bb. 51. new york-ba utazott az mtesz főtitkára

k kg/tr/e -cz

1973. szeptember 14.

dr. valkó endre, a mtesz főtitkára és dr. gerendás istván, a mtesz külügyi bizottságának elnöke new york-ba utazott, hogy részt vegyen a mérnök szervezetek világszövetségének közgyűlésén és az ahhoz kapcsolódó, a környezetvédelem műszaki vonatkozásai című konferencián. /mti/

bb. 57. új székházat kapott a szot társadalombiztosítási főigazgatóságának nógrád megyei igazgatósága

vid/e fm -cz

1973. szeptember 14.

salgótarján központjában új székházat kapott a szot társadalombiztosítási főigazgatóságának nógrád megyei igazgatósága. a nyolcmillió forintos költséggel létesített kétszintes, korszerűen berendezett intézményt pénteken dr. bartos istván, a szot társadalombiztosítási főigazgatóságának vezetője adta át rendeltetésének. /mti/

14.52/e

- 41 -

bb53. verekedőket ítéltek el székesfehérvárott

vid/fm-ju -cz

1973. szeptember 14.

alaposan felöntött a garatra a dinnyési italboltban prósér Antal 30 éves rakodómunkás, Kovács Lajos 25 éves gépkocsivezető és Simon Dániel 25 éves vontatóvezető, mindannyian dinnyési lakosok. az elfogásztott alkólól nagyon „erősnek”, érezték magukat, s éppen ezért kapóra jött, hogy találkoztak egy ismerőssel, akivel „rég elszámolni valójuk”, volt. mindhárman rátámadtak a középkori férfira, a vé-lencei-tő partjára vonszolták, majd ott huzamosabb ideig ütle-gelték, rudalták. amikor megelégték a „Leckét”, sorsára hagyták áldozatukat, aki csupán egy közeli házig tudott elmenni, s ott összeesett. a mentők enyhébb agyrázkódással szállították a kórházba. ezenkívül két foga kitört, és a testén számos, nyolc napon belül gyógyuló sérülést találtak.

a székesfehérvári megyei bíróság fellebezési tanácsa - ahova perorvoslatként került az ügy - jogerőre emelte a járás-bíróság által kiszabott büntetéseket. aszrint prósér Antal tiz hónapi, Kovács Lajost nyolc hónapi, Simon Dánielt pedig egy évi szabadságvesztéssel sújtották. /mti/

bb 54. megjelent a művészeti kislexikon - az akadémiai kiadó sajtótájékoztatója

t vt/tr-ju zs -cz

1973. szeptember 14.

az akadémiai kiadó ^{de}gonzálásában megjelent a művészeti kislexikon. ebből az alkalomból pénteken a magyar tudományos akadémia tudós klubjában Major Máté akadémikus sajtótájékoztatón számolt be arról, hogy az új kiadvány felöleli a magyar és egyetemes művészet teljes történetét. a több mint hat-ezer címszó mestereket, irányzatokat, művészettörténeti, művészetelméleti és technikai alapfogalmakat tárgyal. a kislexikon áttekinti a művészet legfrissebb jelenségeit is: a legújabb irányzatokat és mozgalmakat, az újabban feltűnt művészek, a művészettörténeti kutatások legújabb eredményeit. stílusa közérthető, egyszerű, mert nemcsak szakembereknek, hanem a művészetkedvelő, kiállítás-látogató nagyközönségnek is készült.

/ folyt. köv./

- 42 -

14.15/ju

15.12

bb 54. / megjelent a művészeti .. 1. folyt./-ju

a 680 oldal terjedelmű művészeti kislexikont 160 fekete-fehér és 32 színes kép illusztrálja. szerkesztője az időközben elhunyt Lajta Edit volt, akinek munkáját nagy ildikó folytatta, illetve fejezte be.

az új kislexikon 1972 december 31-vel zárul, de 1973-as adatok is találhatóak benne. marxista szemléletű, s részben izlésformáló szerepet is betölt. /mti/

-.-

bb 55. nemzetközi egzotikus madárkiállítás székeszárdon

vid/fm-ju -cz

1973. szeptember 14.

nemzetközi egzotikus madárkiállítás nyílt pénteken székeszárdon. síroki Zoltán, a magyar diszmadártenyésztők és madárbarátok országos egyesületének elnöke nyitotta meg a kiállítást, amelyen hazai és külföldi - köztük jugoszláv, román és csehszlovák - madártenyésztők mintegy ezer diszmadara látható. kiállítottak japán selyemtyukokat, szirti foglyokat, afrikai és ausztráliai papagájokat, trópusi pintyeket, kanárikat és kacagó gerléket. ritkaság köztük a hazánkban még csak egyetlen példányban meglévő holland fehér bóbítás tyúk, továbbá az éppen színes nászruháját viselő afrikai szövőpinty, valamint a hosszufarkú paradicsommadár és az afrikai verébpapagáj, amely utóbbinak párja háromezer forintot ér. /mti/

-.-

f e l h a s z n á l h a t ó: 18 óra után!

bb 58. „ budapest száz éve,,

vid/fm-ju -cz

1973. szeptember 14.

címmel nagyszabású kiállítás nyílt pénteken miskolcon, a Kossuth művelődési házban. mintegy félszáz tablón elhelyezett dokumentumok, reprodukciók, valamint sajtóközlemények szemléltetik a főváros fejlődését. a budapesti történeti múzeum anyagából összeállított tárlatot dr. Nagy Lajos, a budapesti történeti múzeum újkori osztályának vezetője nyitotta meg - visszapillantást vetve az egyesülés óta eltelt évszázad eseményeire.

a kiállítással egyidőben a miskolci képtárban „ pest-buda metszeteken,, címmel egykori litográfiákból, rézkarcokból nyílt tárlat. /mti/

-.-

14.25/ju

- 43 -

16.12

bb.56. nyugdíjas máv-tűzikkovácsok találkozója szolnokon

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 14.

nyugdíjas találkozóra hívta meg pénteken a szolnoki máv járműjavító Üzem 8. számú megmunkáló osztálya azokat az idős munkásokat, akik dolgoz életüket az Üzemben töltötték el és ma már megérdemelt pihenőjüket töltik. az ötven meghívottat a gyár kapujában fogadták, majd a hajdani tűzi- és rugókovácsokat, esztorgályosokat, lakatosokat a művelődési házban cseh sándor osztályvezető köszöntötte. a „hazalátogatók”, végigjárták a régi munkahelyeket, szétnézték az Üzemben ahol nagyarányú átalakulás van folyamatban.

csaknem egymilliárd forintos beruházással épül az új diesel-bázis, az ország egyik legkorszerűbb vasútüzeme. megelégedéssel szemlélték az ezeröttszáz személyes új önkiszolgáló éttermet, a korszerű, szép ezerkétszáz személyes öltözőt és fürdőt, az épülő gyermekintézményeket. örömmel summázták, hogy az Üzem, amely 1976-ban lesz 120 éves teljesen megfiatalodik, a mai munkásgeneráció már nem a füstös műhelyekben, hanem az egészséges, tisztalevegőjű diesel-mozdonycsarnokban, a személy- és teherszállító műhelyekben dolgozhatnak. a nyugdíjasokat Üzemlátogatás után vendégül látták a műhely vezetői és dolgozói./mti/

...

bb.59. a „barátság folyója”, műsorakcióban a közúti járműprogramról

k kg/gg/ok -cz

1973. szeptember 14.

dr.horgos gyula kohó- és gépipari miniszter pénteken hivatalában fogadta az oirt gazdasági szakújságíró tagozatának riporter-csoportját. a miniszter a magyar közúti járműprogram eredményeiről, terveiről, valamint a kohó- és gépipar több területéről tájékoztatta a bolgár, cseh-szlovák, lengyel és az ndk-beli újságírókat, akik a „barátság folyója”, műsorakció keretében tartózkodnak budapesten./mti/

bb.62. elutazott a vietnami betegcsoport

i-vt/gné/ok -cz

1973. szeptember 14.

a hazánk és a vdk egészségügyi minisztériuma között érvényben lévő együttműködési megállapodás alapján a vdk-ból 14 tagú betegcsoport tartózkodott hazánkban. először a lászló kórházban gyógykezelték őket, majd három hetet a balatonfüredi állami kórházban töltöttek. a vietnami betegcsoport pénteken elutazott budapestről./mti/

15.25/ok

... 41 -

bb.60. napirenden: a munkaerőhelyzet alakulása - ülést tartott a textilipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége

t/ol/pá/a/-cz

1973. szeptember 14.

a munkaerőhelyzet alakulásáról, a munkaslétszám szinten-tartásának feltételeiről tárgyalt - több más fontos kérdés mellett - a textilipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége pénteki ülésén, amelyen részt vett duschek lajosné, a szótitkára és dr. bakos zsigmond, a könnyűipari miniszter helyettese is.

konrad istván, a szakszervezet titkára előterjesztésében rámutatott: nem utolsó sorban a munkások hűségétől függ, hogy a vállalatok képesek lesznek-e termelési kötelezettségeiket teljesíteni, lesz-e elegendő textil a boltokban, s már a közeli jövőben csökkenthetik-e az alaposan lecsappant - nagytöbbségükben munkásnőkből álló - jelenlegi gárda terhelését, s ezzel a túlórák számát is.

az ipar létszáma egyébként 1968-ig növekedett, majd évről-évre csökkent, 1972-ben a munkások száma már 9 százalékkal volt kevesebb, mint 1968-ban. az elmúlt 5 év alatt különösen sokan hagyták el a len-, kender-és rostipar üzemeit, 5-6 százalékos csökkenés volt a gyapju- és a rövidáruiparban. az elvándorlás főként budapesten és más nagyobb ipari központokban öltött aggasztó méreteket.

megállapította az előadó azt is, hogy az utóbbi idők kormányzintű és vállalati intézkedések nem maradtak hatástalanok. köztudott, hogy a textilipar a központi bérrendezés során 2 százalékkal magasabb béremelésben részesült; a rekonstrukció előrehaladásával javulnak a munka-és szociális körülmények. mintegy 2000 fővel csökkent az éjszakai műszakban dolgozó nők száma, s az éjszakai munkát általában már nagyobb anyagi elismerésben részesítik, mint régebben. a kiemelt munkakörökben 1971. január 1-től életbe lépett a nyugdíj kordedvezmény.

a tapasztalat szerint azonban ma még a termelékenység növekedése a vállalati belső tartalékok feltárása nem képes ellen-súlyozni a munkaerőmozgás következményeit. munkakörülményeit tekintve a textilipari még nem „versenyképes”, más iparágakkal.
/folyt.köv./
15.25/a

- 45 -

1625

bb.60./napirenden:....folyt./-a

a szakszervezet ezért tartja fontosnak a fejlesztés meggyorsítását, hogy a munkábalépő fiatalasszonyok, leányok ne átmeneti, kényszerhelyzetben vállalják megoldásnak tekintsék a textilipar üzemét. kétségtelen, néhány textiles munkahely már kibírja az összehasonlítást, de a vállalatok többsége még nem. a központi vezetőség megítélése szerint a továbbfejlődéshez kevés a helyi forrás, s finomításra szorulnak a szabályzók is, annak érdekében, hogy megfelelő alapok képződhessenek a rekonstrukcióban nem szereplő területek fejlesztésére.

a munkások megtartása nagymértékben függ a bérek, jövedelmek alakulásától. az utóbbi idők kétségtelenül jelentős bérintézkedései - a központi vezetőség véleménye szerint - még nem tudták kiegyenlíteni a más iparággal szemben hosszabb ideje kialakult aránytalanságokat. nehezen érthetőnek tartják, hogy még számos jól gazdálkodó vállalatnál sem teremtődtek meg a jövedelemfejlesztés helyi forrásai.

sokat várnak az egyre szélesedő üzem-és munkaszervezési tevékenység eredményeitől, bár az ülésen rámutattak arra is, hogy többhelyütt ebben még sok a formális elem.

most további, a minisztériummal és a gazdasági vezetőkkel gondosan összehangolt intézkedések kimunkálása van soron. egyebek között például a szociális-és egészségügyi körülmények, a klímaviszonyok javítására, a zajártalom csökkentésére, a nehéz fizikai munka gépesítésére, az óvodai, bölcsődei helyek bővítésére keresik a megoldást. nagy figyelmet szentelnek a munkábalépő fiatalokkal történő foglalkozásra, a szakmai oktatás szélesítésére, mert a dolgozók perspektívája és a termelés szempontjából egyaránt nem közömbös, hogy betanított, - vagy szakmunkások kezelik e a gépeket. szó volt a munkahelyükhöz ragaszkodó régebbi dolgozók megbecsüléséről, s az igazságos munka-és jövedelemelosztásról, de a rend, a fegyelem erősítésének szükségességéről is. ezeknek a feladatoknak a megoldásában a szakszervezet a legjobb segítőként a szocialista brigádokat jelölte meg.

a központi vezetőség felvázolta azokat a tennivalókat is, amelyek a munkaerőhelyzet stabilizálásában az üzemi szakszervezeti szervekre hárulnak. /mti/

15.30/a

- 46 -

embargo: 19.00 óráig!

bb.70. kádár jános távirata

a/-cz

1973. szeptember 14.

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára a béke és szocializmus megjelenésének 15.évfordulója alkalmából az alábbi táviratot küldte a folyóirat szerkesztőségének

béke és szocializmus szerkesztő bizottságának
és szerkesztőségi tanácsának

p r á g a

kedves elvtársak !

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága szívesen elvtársi üdvözlétét és jókívánságait küldi a béke és szocializmus megjelenésének 15. évfordulója alkalmából. pártunk nagyra becsüli szerkesztő kollektívájuk tevékenységét, a folyóirat szerepét, amely eredményesen hozzájárul a marxizmus-leninizmus tanításainak világméretű terjesztéséhez, testvérpártjaink harci tapasztalatainak kölcsönös megismeréséhez és elmélyítéséhez, s a burzsoá ideológia elleni küzdelem sikeres megvívásához.

a folyóirat szerkesztősége nemcsak küldetésének teljesítésében a jövőben is számíthat pártunk internacionalista támogatására. kívánok a szerkesztőség minden tagjának és munkatársának további eredményes munkát közös ügyünk, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom ideológiai-politikai egységének, internacionalista összefogásának erősítése érdekében.

kádár jános

a magyar szocialista munkáspárt
központi bizottságának
első titkára

/mti/

15.35/a

- 47 -

bb.61. Ulést tartott a kisz központi bizottságának ifjumenkés tanácsa

t/pr/gk/zs/a/-cz

1973. szeptember 14.

a dolgozó fiatalok kisz-szervezeteinek legfontosabb politikai feladata: az ifjusági szövetség VIII. kongresszusának határozatait szellemében fejlesszék a párt eszméit az ifjuság körében, mozgósítsák a fiatalokat a X. pártkongresszus programjának, a negyedik ötéves terv céljainak megvalósítására - hangsúlyozta pénteki ülésén a kisz kb ifjumenkés tanácsa, megvitatta a legutóbbi kisz-kongresszus óta eltelt időszak tapasztalatait.

a tanács megállapította, hogy az ifjúkommunisták jelentős sikereket értek el az eszmei-politikai nevelőmunka legfőbb céljainak megvalósításában; a dolgozó fiatalok mind nagyobb számban vesznek részt a politikai oktatásban. az ideológiai önképzés formáit azonban korszerűsíteni kell, s fontos feladata a kisz-szervezeteknek, hogy a szocialista hazafiságra nevelés érdekében érvényesítsék jobban a mindennapi tettek hazafiságát, a napi munkában való helytállást. a szükségesnél kevesebb teret kapott az erkölcsi nevelés, különösen a szocialista munka-erkölcsre, a fizikai munka tiszteletére való nevelés.

a kisz eredményesen mozgósította a fiatalokat a népgazdasági célok megvalósítására, az új generáció aktívan részt vesz a szocialista munkaversenyekben. a jövőben azonban ügyelni kell arra, hogy növekedjen a különböző szakmai, kiváló, mozgalmakban résztvevő pályakezdő műszaki és közgazdász fiatalok száma. a kisz VIII. kongresszusa határozatának megfelelően folytatódik az ifjusági szövetség védnökségi tevékenysége, az új nemzedék jelentősen hozzájárul az egyedi nagyberuházások, kiemelt programok megvalósításához. a kisz-szervezeteknek - hangsúlyozták a tanács tagjai - határozottan fel kell lépniük a „fogyasztási szemlélet”, ellen. egyértelműen tudatosítaniuk kell, hogy a jobblét alapja a termelőmunka eredménye, s az élet-színvonal gyorsabb emeléséhez jobban szervezett, több, fegyelmottebb és intenzívebb munkára van szükség a népgazdaság minden területén.
/folyt.köv./

15.40/a

- 48

1640

bb.61./ Ulést tartott...folyt./-a

örvendetes tényként állapította meg a tanács, hogy a szocialista demokrácia fórumain a fiatalok a közélet egyre aktívabb gyakorlóivá válnak, sajnálatos viszont, hogy szerények még az eredmények a kisz kommunista, politikai jellegének erősítésében.

a tanács ajánlást fogadott el, amely a munkahelyi kisz-szervezetek feladatait körvonalazza a katonai szolgálatból leszerelő, az ndk-ból és a gyermekgondozási szabadságról visszatérő fiatalok munkahelyi beilleszkedésének segítésébe. a teendők között szerepel egyebek között: a kisz szervezetek érjék el, hogy a gazdasági vezetés rendszeresen tájékoztassa a munkahelyükről ideiglenesen távol lévő fiatalokat a vállalat életéről, gazdasági eredményeiről, küldjék meg számukra a fontosabb vállalati szabályzatokat s szakmai tudásuk fejlesztése érdekében lássák el őket szakfolyóiratokkal, szakanyagokkal. arról is gondoskodniuk kell a kisz-eseknek, hogy a visszatérőket ne új dolgozóként fogadják, hanem belépésükkor azonnal szakmai ismeretüknek, képzettségüknek, gyakorlatuknak megfelelő munkakört, az állagbér-fejlesztésének megfelelő béremelést kapjanak. különös gondot kell fordítani a katonaságtól leszerelt fiatalok politikai, mozgalmi tapasztalatainak hasznosítására, s a munkahellyel való élő, eleven kapcsolat érdekében módot kell találni arra is, hogy amíg katonai idejüket töltik, szolgálati helyükön meglátogassák őket. a kisz-szervezetek fordítsanak az eddiginél nagyobb gondot a magyar-ndk munka-erő-együttműködési egyezmény alapján külföldön dolgozók kiválasztására, rendszeresen kísérik figyelemmel ottani munkaeredményeiket, sikereiket, szakmai előrehaladásukat. a gyermekgondozási szabadságon levő kismamákat rendszeresen látogassák a kisz-esek, szervezzenek névadó ünnepségeket, kísérik figyelemmel szociális helyzetüket, s a lehetőségekhez mérten gondoskodjanak az anya visszatértkor gyermekénz bölcsődei, óvodai elhelyezéséről. /mti/

..

bb.69.táviratok costa rica nemzeti ünnepe alkalmából

gk/a/zs/-cz

1973. szeptember 14.

Losonczy pá, az elnöki tanács elnöke costa rica nemzeti ünnepe alkalmából táviratban köszöntötte dr. José Figueres Ferrer köztársasági elnököt. Péter János külügyminiszter Gonzalo Facio Segreda külügyminiszternek küldött üdvözlő táviratot. /mti/

..

15.55/a

- 49 -

1640

bb.63. évadnyitó társulati ülés a győri kislelud színházban

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 14.

:pénteken évadnyitó társulati ülést tartottak a győri kislelud színházban. a tavalyi évad eredményeit és az új szezon tennivalóit várady györgy igazgató körvonalazta. elmondotta, hogy a győri kislelud színház produkcióit az elmúlt évtizedben harmincszor tűzte műsorára a rádió, huszszor a televíó. ugyan- ebben az időszakban bérlettulajdonosainak száma nyolcszázról tizenegyezerre emelkedet. a színház irányítása, kulturpoli- tikája, tevékenysége szocialista eszméségen alapszik, műso- rában a nagy külföldi és hazai klasszikusok mellett rendszer- sen szóhoz jutnak a kortárs szerzők. a most kezdődött évad műsorában - amely egybeesik a színházak államosításának 25. évfordulójával - a többek között szerepel euripidész: elektra- oresztész, marcel pagnol: a pék felesége, shakespeare: ahogy tetszik, garcia lorca: a csodálatos vargáné, arthur miller: pillantás a hidról című drámája. a magyar klasszikusok közül csokonai vitéz mihály dorottyája kerül színre z.szabó lászló feldolgozásában, bemutatják sánta ferenc husz óráját, kertész ákos névnap című darabját, valamint cserhalmi imre-gulyás sándor virág az asztalon című zenés játékát.

az igazgató rámutatott arra: a kislelud színház tevékeny- sége eddig sem rekedt meg a színház falai között. legutóbb is felléptek a gorziumi játékokon, megújultak a magyar-cseh szlo- vák kölcsönös vendégszereplések, rendszeresek a bécsi collégium hungaricum fellépései. a továbbiakban folytatják a nagysi- kerű ifjúsági előadásokat, a nagy sikert aratott gyermekszin- pad-sorozatot, a mikroszínpad előadásait a győri ifjúsági házban.

a most megkezdődött évadban szeretnék bevezetni a színmű- vészek közreműködését ismeretterjesztő előadásokon. a tapasztalat szerint nagyhatású drámai illusztrációkkal - folytatják a tavalyi sikeres találkozásokat a gyárak szocialista brigádjaival tagjaival, nagy feladatok hárulnak a kislelud színházra a fel- újított soproni színház működésében.

az igazgató bemutatta a társulatnak a színház új tagjait: szirtes ádám érdemes művészt, stefanik irén, medgyesi mária és polgár géza, valamint patassy tiber jászai-dijasokat, herendi mária színművészt, és a januártól színpadra lépő gyukorvics zeuzsát, losonczy arielt, aki az irodalmi színpadtól, pusztai pétert, aki a néphadsereg együttesétől szerződött győrbe, vala- mint orbán tiber színész-rendezőt, és mecner jános rendezőt. bejelentette, hogy a színház két művésze solti bertalan és med- gyesi mária, megkapta a magyar televíó nívó-díját, majd janko- vitch györgy, a megyei tanács művelődésügyi osztályvezetője várady györgy igazgatónak, dr.perédy lászló, ballai istván és kiss bazsa színművészeknek átnyújtotta a szakszervezetek győr- sopron megyei tanácsa és a győr-sopron megyei tanács által alap- itott művészeti díjakat. papista lászlóné, a művelődésügyi mi- nisztérium színházi főosztályának főelőadója a főhatóság elis- merésének tolmácsolásával együtt átadta a minisztérium 40 ezer forintos jutalmát a fertőrákosi barlangszínházban idény nyárott bemutatott előadások magas színvonaláért./mti/

15.53/ok

- 50 -

bb.64. fiatal orosházi festőművészek őszi tárlata békéscsabán

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 14.

fiatal orosházi festőművészek alkotásaiból nyílt őszi tárlat pénteken békéscsabán. a tárlaton dénes sándor, fekete- jános, feldmann tiber, horváth jános és szlotta andrás 80 olajfestménye, grafikája látható./mti/

...-

bb.65.dr.csanádi györgy részvételével a közlekedésről tárgyalt aszabolcs megyei tanács végrehajtó bizottsága

vd/fm/ok -cz

1973. szeptember 14.

a vasutkörzetesítési és forgalomátterelési program vég- rehajtásának szabolcs-szatmári tapasztalatairól, a megye közut- hálózatának helyzetéről és fejlesztéséről tárgyalt pénteki ülés- sön a megyei tanács végrehajtó bizottsága. a tárgyaláson részt vett dr.taá imre, a megyei pártbizottság első titkára, dr. csanádi györgy, közlekedés- és postaügyi miniszter, és a minisz- térium több vezető beosztású munkatársa.

szabolcs-sz/már megye vasuti és közuti közlekedésére a nagyforgalmu záhonyi máv átrakó állomás, valamint a tömege- sen jelentkező mezőgazdasági termékek szállítása, exportá- lása miatt országosan kiemelkedő feladatot hárul. az utóbbi évek- bn történt vasutkorszerűsítés, villamosítás révén szabolcs-szat- már megye „közelebb került”, a fővárosához. a megye területé- re első korszerűsítési és forgalomátterelési programot is a - tervektervezési alapján - időarányosan teljesítették. a program szerint 1980-ig a megyében négy öt kisforgalmu vasutat szűn- tetnek meg. eddig a jánkmajtis-kölcsö közötti keskeny-nyom- távú vasutvonalat számolták fel. most dolgoznak egy újabb va- sutvonal megszüntetése feltételeinek megteremtésén. néhány ugyna- csak kisforgalmu vasutállomáson sincs már áru ki- és berakás.

/folyt.köv./

- 51 -

16.05/ok

16.55

bb.65./dr.csanádi györgy ... 1. folyt./ok

a megyében majdnem 2 000 kilométer a kiépített közutak hossza. az utóbbi évek jellemzője, hogy folyamatosan korszerűsítik a főutakat, sorra építik a bekötőutakat. a negyedik ötéves tervben utak építésére, felújítására és fenntartására 1.8 milliárd forintot fordítanak. gondot okoz, hogy a városokban, különösen a megyeszékhelyen és kívárdán a vasuti sorompók gyakori és tartós lezárása lassítja a forgalmat. nyíregyházán és mátészalkán a máv állomás tulzsufolt, nem felel meg a megnövekedett forgalomból adódó igényeknek.

az ülésen felszólalt dr.csanádi györgy közlekedés- és postaiügyi miniszter. bevezetőben külön is hangsúlyozta záhonynak a szovjetunióval és távol-kelettel lebonyolított export- és import, s az országon átmenő tranzitszállításokban betöltött szerepét. ezért továbbfejlesztése országos érdek. a vasutpolitikai koncepcióval kapcsolatban elmondotta, hogy folyamatosan, a megfelelő feltételek megteremtésével párhuzamosan és a helyi szervekkel egyetértésben a 9 000 kilométernyi vasútvonalból 2 200 kilométert szüntetnek meg. ezt a lépést indokolja, hogy a 2 200 kilométeres vasútra az összes üzemi forgalomnak alig 3-4 százaléka esik, s a hatvan, nyolcvan, sőt száz éves nagyon elavult vasútvonalak felújítása nem lenne célszerű. ha ezekre is költenének, nem lehetne megoldani olyan nagyjelentőségű feladatokat, mint a fő közlekedési vonalak korszerűsítése, villamosítása. a jövőben pedig a rendelkezésre álló összegeket a megmaradt vasútvonalak fejlesztésére, modernizálására költethetik majd. a miniszter elmondotta: bár a forgalomnak több mint 80 százalékát vasúton bonyolítják le, szükség van a modern közúti közlekedés feltételeinek megvalósítására is. az elmúlt évek nagy eredményének tekinthető, hogy a főbb közlekedési utak korszerűsítése, ausztráda létesítése mellett kiépültek a településeket összekötő utak, s így a községek 97 százalékát bekapcsolhatták az autóbusz-forgalomba, kiszélesítették a darabáru szállítását.

a miniszter elmondotta: elsődleges feladat a főváros tömegközlekedésének javítása. nem szorulnak azonban háttérbe a vidéki városok sem. a minisztertanács a közelmúltban öt nagy város közlekedési problémáival is foglalkozott. az a törekvés, hogy fokozatosan legalább 20 város gondjai kerüljenek majd a minisztertanács elé./mti/

16.20/ok

- 52 -

bb.67. balatonfüred továbbra is a szívgyógyászat szolgálatában áll - megkezdődött a kardiológus kongresszus

vid/ok -cz

1973. szeptember 14.

balatonfüreden, a szívkórházban pénteken megkezdődött a magyar kardiológusok társaságának hagyományos őszi kongresszusa.

a tudományos ülést megelőző megnyitó ünnepség az alkalommal bensőségebb volt, mint máskor, megemlékeztek ugyanis arról, hogy pontosan ötven évvel ezelőtt tartották az első orvosgyűlést a patinás gyógyfürdőhelyen.

dr.pálffy károly, a városi tanács elnöke beszédében elmondotta, hogy elkészült balatonfüred részletes rendezési programterve, s ebben alapvető szerepet kap a település gyógyhelyi jellegének fejlesztése. különválasztják ezért a zajosabb, mozgalmasabb üdülő- és turistaforgalmat a gyógyintézmények körzetétől. az idegenforgalmi centrumot a város nyugati szárnyán képezik ki. a gyógyhelyi jelleg miatt különösen fontos szerepet kap balatonfüreden a környezetvédelem. a koloska patak festői szépségű völgyét arborétummá alakítják, ahol parkot és a sétálóknak erdősávokat alakítanak ki. több kilométeressé hosszabbítják a part mentén a már újból fásított tagore sétányt. zöld övezetek, arborétum jellegű ligetek, új fasorok és virágos parkok egészítik ki balatonfüred meglévő gyógytényezőit.

a megnyitó ünnepség után dr.gábor györgy, a magyar kardiológusok társaságának elnöke a tudományos ülés megkezdése alkalmával elmondotta, hogy a balatonfüredi orvoskongresszuson a ma igényeihez alkalmazkodva folytatják tovább a félévszázados tradíciót. a professzor hozzáfűzte, miután a modern orvostudomány új információinak halmazát egyetlen orvos sem képes megismerni, a szakosodás útját követve, idén is mindössze néhány témát vitatnak meg a balatonfüredi kongresszuson. az orvosok a többi között kicserélik tapasztalataikat a vénás megbetegedések sebészeti kezeléséről és mozgás terápiajáról a keringési zavarok gyógymódjairól és a hipertónia gyógykezeléséről.

a tudományos ülés első napján három előadás hangzott el, majd dr.urai lászló professzor elnöklétével a szakemberek ke-rekasztal konferencián vitatták meg egymás tapasztalatait.
/mti/

16.25/ok

- 53 -

felhasználható: 19.00 óra után!

bb.66. megkezdődtek a nemzetiségi falugyűlések bács-kiskunban

vid/fm/a/-cz

1973. szeptember 14.

bács-kiskun megye nemzetiségi lakta déli területein megkezdődtek a novemberben sorra kerülő nemzetiségi kongresszusok közvetlen előkészületei: a küldöttválasztó falugyűlések. elsőként pénteken a kiskunhalasi járási kumbaja községben választott küldöttet az ott élő német nemzetiségi csoport, a magyarországi németek demokratikus szövetségének november 8-án kezdődő 4. kongresszusára. október 10-ig 22 falugyűlésen összesen 65 küldöttet választ majd a bajai, a kiskunhalasi és a kalocsai járás-beli, valamint a kiskőrösi délszláv, német és szlovák ajku lakosság. a többi falugyűlés a bajai járásban lesz, ahol bács-kiskun megye délszláv és német anyanyelvű lakosságának nagy többsége él./mti/

bb.68. elhunyt kovács lászló /dalos/,

gk/zs/a/-cz

1973. szeptember 14.

a szocialista hazáért érdemrend tulajdonosa, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa. temetése szeptember 20-án, csütörtökön délután 1 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp ii. kerületi bizottsága

mszmp belügyminisztériumi bizottsága

magyar partizán szövetség

/mti/

16.10/a

- 54 -

bb.71. finn újságíró küldöttség érkezett hazánkba

k/jf/pá/a/-cz

1973. szeptember 14.

pénteken a két ország sajtókapcsolatainak és együttműködésének bővítésére finn agrárújságíró küldöttség érkezett hazánkba. fogadásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent fehér gyula, kém főosztályvezető, a muosz mezőgazdasági szakosztályának titkára, valamint hidasi jános, a muosz nemzetközi osztályának vezetője, a finn agrárújságírók itt tartózkodásuk során a magyar élelmiszer- és fagazdasággal ismerkednek; termelőszövetkezeteket, állami gazdaságokat, élelmiszeripari üzemeket, oktatási és kutatási intézményeket látogatnak meg. /mti/

bb.72. üzembehelyezték a balinka-bodajk-mór ivóvízvezetékét

vid/fm

1973. szeptember 14.

a tizenöt ezer lakosu mórön és környékén az utóbbi időben ivóvízhiánnyal küzdöttek. a fejer megyei víz-és csatornaművek a balinka szénbánya tisztított vizére tizenöt kilométeres távvezetékét, nyomásfokozót és vízáttemelő állomást épített. az új fejer megyei ivóvízvezetékén pénteken megkezdődött a vízszolgáltatás. a vezetékrendszeren bodajk község napi ezer köbméter, mór nagyközség pedig napi kétezer köbméter jóminőségű ivóvizet kap.

a tizenöt millió forintos beruházással a két község vizgondja megoldódott. mórön a következő évben ezer köbméteres ivóvíztárolót építenek és bekapcsolják a balinkai vezetékrendszerbe mecsér, balinkabánya és bakonycsérnye községeket is. /mti/

bb.74. reich károly grafikusművész,

mm/zs/a/-cz

1973. szeptember 14.

kiállítása a helikon galériában szeptember 30-ig tekinthető meg. /mti/

16.20/a

- 55 -

bb.73. tanévnyitó a debreceni kossuth Lajos tudományegyetemen

vd1/p fm -cz

1973. szeptember 14.

tanévnyitó nyilvános tanácsülést tartottak pénteken a debreceni kossuth Lajos tudományegyetemen. az Ünnepségen megjelent kanczler Gyula, a művelődésügyi minisztérium főosztályvezetője és Pálmai Kálmán, a minisztérium osztályvezetője. dr. Bognár Rezső rektor ünnepi beszédében összegezte az elmúlt oktatási év eredményeit, majd vázolta az 1973-74-es tanév feladatait. ezt követően a rektor bejelentette dr. Lovas István címzetes egyetemi tanári és dr. Koltay Adéné címzetes egyetemi docensi kinevezését, majd hat aranydiplomát adott át azoknak, akik az egyetem elvégzése után ötven évig eredményesen munkálkodtak szakterületükön.

a tanévnyitó nyilvános tanácsülésen a természettudományi kar 284, valamint a bölcsészettudományi kar 213 első éves hallgatója tette le az esküt. /mt1/

bb.76. ismét magyar ősbemutató veszprémben - évadnyitó előadás a petőfi színházban

vid/p fm hgy

1973. szeptember 14.

a veszprémi petőfi színházban pénteken évadnyitó előadást tartottak. a magyar darabok színrevitelével szép sikereket elért veszprémi színház ez alkalommal is ősbemutatóval jelentkezett az új színházi évadban. Pétervári István rendezésében bemutatták Gyárfás Miklós: történetek a kastélyban című lírai játékát. a három történet ugyanannak a grófi kastélynak a termében játszódik le. a tizennyolcadik századi első történet egy boszorkányper, amelyben az elmaradottság és gonoszság erőin győzedelmeskedik a szerelem és szépség. a második történet időpontja a magyar történelem egyik szomorú időszakára. a császári titkos rendőrség különböző eszközökkel igyekszik összeszedni az elbukott szabadságharc bujdosó katonáit. a csillagfényben fürdő kastélyban magát petőfinek álcázva, megjelenik egy besugó, hogy a forradalmár-mentőket teleplezze. a harmadik lírai játék a jelenbe vezeti a nézőt, amikor is a hajdani kastélyból veteránok otthona lett. hőse egy meleg emberi színekkel megrajzolt hajdani vöröskatona, aki utoljára megegyezően találkozik ifjúsága eszményképével, egy ma már idős hölgy alakjában.

a petőfi színház 12 éves történetében ez a hatodik gyárfás bemutató veszprémben.

az évadnyitó előadás alkalmával a színház előcsarnokában a száz éve született hevesi Sándor írói és művészi pályáját bemutató kiállítás nyílt. /mt1/

16.25/p

-56-

bb.75. a fővárosi fürdőigazgatóság közli,

zs/a/hgy

1973. szeptember 14.

hogy a csepeli, a római strandfürdő és a Gellért fürdő tetőnapozói szeptember 16-án, vasárnap tartanak nyitva utoljára az idényben. /mt1/

--

bb.77. a keletmagyarországi ifjúsági műszaki napok résztvevői kiskörén

vid/fm/a/hgy

1973. szeptember 14.

kiskörei tanulmányuttal pénteken véget értek az első keletmagyarországi ifjúsági vízügyi, műszaki napok. hajdu, heves, szolnok, bács-kiskun, csongrád, borsod megye és budapest fiatal mérnökei, technikusai közösen tanulmányozták a Tisza II. vízlépcsőt és hasznosítási programját, amelyben ugyan-csak fontos szerep jut a kisz-védnökséget vállaló fiataloknak. a hidrológiai társaság és a keletmagyarországi vízügyi tervező iroda kisz-szervezete által rendezett három napos találkozón különböző vízügyi kérdéseket vitattak meg. foglalkoztak a mezőgazdasági vizsgálgatás műszaki, problémáival, a kibernetika alkalmazásával a vízügyi ágazatban. a kommunális vizgazdálkodás témakörében kiemelt helye foglalt el a falusi vízellátás, a víz-és szennyvíztechnológia, valamint a vezetékkutató műszerek alkalmazása. előadás hangzott el a taktaközi öntözőrendszer távvezérlésének és távvezérlésének rendszeréről, a hidromechanizáció üzemi tapasztalatairól. a résztvevő ifjú szakemberek a kisz-védnökség keretében a vizgazdálkodási ágazat fejlesztésének komplex előmozdítására indítottak mozgalmat. /mt1/

--

bb.79. Czöbel Béla

mm/zs/a/-hgy

1973. szeptember 14.

Kossuth-díjas festőművész 90. születésnapja tiszteletére rendezett kiállítás nyitvatartást - a nagy sikerre való tekintettel - szeptember 23-ig meghosszabbították az Ernst Múzeumban. /mt1/

16.45/a

- 57 -

14.30

bb.81. két hónapos kedvezményes rádióakció zala megyében

vid/fm/ok hgy

1973. szeptember 14.

ujvári sándor, a zala megyei tanács elnöke pénteken sajtótájékoztatót tartott a zalaegerszegen szeptember 15.- november 15. között lebonyolítandó kedvezményes rádióakcióról. a tanácselnök elmondta, a megyében még sok családnak nincs rádiója, sok még a „fehér folt”, a rádiózásban, s a kereskedelemmel, a rendező szervekkel együtt azt szeretnék elérni, hogy a kedvezményes rádióakció keretében minnél többen juthassanak rádióhoz, illetve cseréljék ki régi készülékeiket korszerűre. a kereskedelem felkészült az akcióra: a megye városainak és nagyközségeinek szaküzleteiben 34 típusból mindegy 10 000 készülék vár gazdára. a kereskedelem az 1 000 forintnál olcsóbb készülékekre is ad vásárlási kedvezményt, ugyanakkor az új előfizetők 6 hónapi előfizetési kedvezményt kapnak, s egy hónapig ingyen küldik számukra a rádió és televízió ujságot. a kedvezményes akció keretében zömmel videoton-készülékek kaphatók.

a következő két hónapban a rádió és televízió szinte ablakot nyit a megyére, számos műsorának „főszereplője”, a zalai emberek, üzemek, vállalatok, intézmények lesznek. a rádió 25 a televízió 12 zalai műsorral jelentkezik ez idő alatt.

a sajtótájékoztatón mohai pál, a videoton rádiógyár főmérnöke ujvári sándor megyei tanácselnöknek átadta a gyárban éppen pénteken reggel elkészült hárommilliomodik egyik legújabb típusú „prométeusz”, sztereo rádiót a megye egyik művelődési intézménye számára./mt1/

...-

bb.83. elutazott a manchesteri küldöttség

tm/zs/ok hgy

1973. szeptember 14.

elutazott manchester város küldöttsége, amely kenneth collis főpolgármester vezetésével egy hetet töltött hazánkban a manchesterben októberben sorra kerülő magyar hét előkészítése céljából. a delegációt fogadta rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke. a vendégek eszmecserét folytattak közműves istvámmal, a fővárosi tanács elnökhelyettesével. megismerkedtek budapesti szociális és egészségügyi intézményeivel, közlekedésével és az új lakásépítési programmal. ellátogattak egerbe is./mt1/

..-

17.05/ok

- 58 -

L 1435

bb.86. az országgyűlés külügyi bizottságának nyilatkozata a chilei eseményekről

t/tf/mm/zs/a/hgy

1973. szeptember 14.

az országgyűlés külügyi bizottsága, nagy miklósnak, a bizottság titkárnak elnöklétével pénteken kibővített ülést tartott a parlamentben. a bizottság megvitatta a chilei köztársaságban dúló ellenforradalmi támadás következményeit, nemzetközi hatását és állásfoglalását az alábbi nyilatkozatban foglalta össze:

az országgyűlés külügyi bizottsága és az egész magyar nép mélyszégyenrel és felháborodással értesült a törvényes chilei kormány elleni ellenforradalmi, fasiszta lázadásról s a terrorakciók sorozatáról. a fegyveres ellenforradalom betetőzése annak az összeesküvésnek, amelyet a nemzetközi monopóliumokkal, az imperialista körökkel szorosán összefonódott belső, szélsőségesen reakciós erők szerveztek a chilei nép, a népi egység kormánya, a társadalmi haladás ellen.

dr.salvador allende, akit a chilei nép bizalma emelt az elnöki székbe, és az őt támogató haladó erők a demokratikus elvekre, az alkotmányosságra alapították a chilei nép felemelkedésére irányuló törekvéseit.

a népi egység kormánya a külső és belső reakció minden támadása, a gátlástalan szabotázs-és terrorakciók ellenére nagy eredményeket ért el, amelyek kivívták az egész haladó világnépeinek és kormányainak rokonszenvét és tiszteletét. az ellenforradalmi erők sztrájkok szításával, fasiszta terrorcselekményekkel sem tudták megfélemlíteni és eltántorítani haladó, demokratikus programjától dr.salvador allende elnököt, a népi egység kormányát. ezért most a törvényességnek még a látszatával sem törődve, a demokratikus intézmények felszámolásával, nyílt fegyveres erőszakkal támadtak a kormány és a demokratikus rend ellen s törtek allende elnök és munkatársai életére.

széleskörű nemzetközi felháborodás ítéli el a gyalázatos merényletek sorozatát, amely a chilei nép nagy vívmányai mellett a nemzetközi béke és biztonság ügyét is veszélyezteti. nemcsak latin-amerikában, hanem a földkerekség minden kontinensen nagy erővel hullámzik a tiltakozás a galád támadás ellen, s a szolidaritás kifejezése a chilei nép igaz ügye mellett.
/folyt.köv./
17.10/a

- 59 -

1435

bb.86./ az országgyűlés.....folyt./-a

a dolgozó magyar nép, bekapcsolódva a nemzetközi megmozdulások sorozatába, a leghatározottabban elítéli a nemzetközi imperializmus támogatását élvező ellenforradalmi lázadók összekülvésését, s követeli a véres terror azonnali megszüntetését. a tragédia e súlyos óráiban népünk teljes szolidaritásáról és támogatásáról biztosítja a chilei népet és mindazokat, akik a társadalmi haladásért, a demokratikus szabadságjogok és az alkotmányos rend visszaállításáért harcolnak chileben.

tisztelettel adózunk a fasiszta terror minden mártirjának. dr. salvador allende, a tiszta lelki bátor hazafi emlékét népünk szívébe zárta és nevét megőrzi az olyan nagyszerű hősök között, akik életüket adták népük felemelkedéséért és haladásáért. chile népe mellett áll minden haladó erő és minden becsületes ember az egész világon.

a magyar országgyűlés külügyi bizottsága kifejezi szilárd meggyőződését, hogy a nagy forradalmi tapasztalatokban gazdag chilei nép tovább folytatja harcát és győzni fog. /mti/

..-

bb.87. elhunyt vilcsek anna újságíró

k/gy/pá/zs/a/hgy

1973. szeptember 14.

vilcsek denise anna kritikus, újságíró, hosszú, súlyos betegség után csütörtökön elhunyt. temetéséről később történik intézkedés.

magyar nemzet szerkesztősége
lapkiadó vállalat
magyar újságírók országos szövetsége
x x x

vilcsek anna 1929-ben született budapesten. több évig a kulturális kapcsolatok intézetében, 1954 novembere óta a magyar nemzet szerkesztőségében dolgozott. több mint tíz esztendeje, a kulturális rovatban munkájának kiemelkedő része volt a televízió kritikai tevékenysége. az elsők között ismerte fel a televízió kulturális jelentőségét, s írt rendszeres tv-kritikákat. halála az újságíró-társadalom súlyos vesztesége. /mti/

17.15/a

- 60 -

14 65

bb.80. fehér lajos látogatása zala megyében

vid/fm/ok hgy

1973. szeptember 14.

fehér lajos, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese kétnapos látogatást tett zala megyében. a kormány elnökhelyettesét csütörtökön varga gyula, a zala megyei pártbizottság első titkára és ujjvári sándor, a zala megyei tanács elnöke fogadta zalaegerszegen.

fehér lajos a megye mezőgazdasági szakigazgatási vezetőivel, pénzügyi szakembereivel és a tsz szövetségek elnökeivel zala megye mezőgazdaságának helyzetéről tárgyalt. a csütörtöki megbeszélésen résztvett a megyei pártbizottság első titkára és a megyei tanács elnöke is.

pénteken fehér lajos lentibe utazott, ahol a termelőszövetkezeti vezetők tanácskozásán vett részt. ezen a megye kedvezőtlen termőhelyi adottságu termelőszövetkezeteinek helyzetét, az állami támogatás eddigi rendszerét, illetve annak hatékonyságát vitatták meg. a tanácskozáson résztvett varga gyula, a megyei pártbizottság első titkára, kovács sándor, a megyei tanács elnökhelyettese, busa jános, a lenti járási pártbizottság első titkára és bogár lajos, a járási tanács elnöke.

a kormány elnökhelyettese pénteken délután varga gyula, valamint ujjvári sándor megyei tanácselnök társaságában a zala megyei állatforgalmi és husipari vállalat zalaegerszegi központi üzemét kereste fel. a vállalat vezetői - rohonczi istván igazgató és farkas imre főmérnök - tájékoztatták fehér lajost a megyei husipar rekonstrukciója során kialakított korszerű zalaegerszegi husüzemről, annak munkájáról. husipari szakmai körök szerint ez a vágóhid és feldolgozó ma magyarország legkorszerűbb ilyen üzeme.

a vállalat vezetőinek tájékoztatója után fehér lajos megtekintette a husüzemet. /mti/

..-

17.25/ok

- 61 -

bb.78. biológus napok sopronban

vid/fm/ok hgy

1973. szeptember 14.

országos biológus napok kezdődtek sopronban a tudományos ismeretterjesztő társulat biológiai választmányának rendezésében. a háromnapos tudományos tanácskozást a soproni Liszt Ferenc művelődési központban dr. hortobágyi tibor, a biológiai tudományok doktora, a tit biológiai választmányának elnöke nyitotta meg. a pénteken megkezdődött ökológiai ülészakon dr. káldy józsef tanszékvezető egyetemi tanár, a soproni erdészeti és faipari egyetem tudományos rektorhelyettese, a szombati biokémiai-citológiai ülészakon dr. törő imre akadémikus, a vasárnap sorra kerülő antropológiai ülészakon dr. salánky jános, a tihanyi biológiai kutatóintézet igazgatója elnökölt. a tudományos tanácskozáson részt vesz dr. v. i. merkulov, az ukrán tudományos akadémia kibernetikai intézetének osztályvezetője is.

a biológiai napokkal egyidőben kiállítás nyílik „a fertő-táj és élővilága”, címmel kiállítják a győri róma művelődési központ fotóklubja tagjainak legsikerültebb természetfotóit is és megrendezik az új biológiai szakfilmek bemutatóját.

az idei soproni biológiai napok tudományos tanácskozásainak középpontjában a bioszféra-kutatás, a környezetvédelem áll. a konferenciákon foglalkoznak sopron környékének természetvédelmével is és ezzel szinte kézzelfogható segítséget nyújtanak a soproni nemzetközi nyári egyetem jövő évi programjához. amelynek célkitűzése éppen a bioszféra-kutatás, környezetvédelem időszerű kérdéseinek megvitatása./mti/

bb.82. új házirendet és lakóbizottsági rendeletet alkotott a fővárosi tanács - a közmű- és mélyépítési főigazgatóság beszámolója

t pr/tr/zs/ok hgy

1973. szeptember 14.

kelemen lajos általános elnökhelyettes vezetésével pénteken az újváros háza dísztermében ülést tartott a fővárosi tanács. a tanácstagok elsőként a közmű- és mélyépítési főigazgatóság tevékenységét elemezték - a témáról készült írásbeli jelentéshez rymorz pál főigazgató fűzött szóbeli kiegészítést.

a főigazgatóság 1968-ban alakult, egyik nagy feladata a közterületekkel kapcsolatos teendők ellátása: 3.500 kilométer hosszú úthálózat gondozása, hidak, aluljárók, közúti jelzőberendezések fenntartása, a közvilágítás felügyelete, 1051 hektár zöld terület kezelése stb.

/folyt.köv./

- 62 -

17.30/ok

tbb.82./új házirendet ... 1. folyt./ok

másik nagyobb tevékenységi köre pedig az alapvető városi szolgáltatásokat biztosító vállalatok felügyelete. a főigazgatóság irányításával a közelmúltban olyan fontos közüzemi létesítmények épültek, mint a naponta 200 000 köbméter kapacitású nagy felszíni vízmű, a naponta 100 000 köbméter vizet adó surányi vízmű, a kőbányai és a rákoskeresztúri főgyűjtőcsatorna, a ferencvárosi távfűtővezeték, a hungária körúti és a kacsóh pongrád ut közúti felüljáró, a baross téri, az őrs vezér téri és a magyar jakobinusok terén lévő közlekedési csomópont. a szolgáltatások dinamikus fejlődésére utal, hogy 1972-ben a városi gáztermelés több mint 47 százalékkal haladta meg az 1968. évit. a negyedik ötéves terv végéig 43 000 fogyasztóhoz kapcsolnak be földgázt, így 1975-ig a földgázt használó háztartások száma százszerezre gyarapodik. 1968 óta körülbelül két és félszeresére nőtt a távfűtési lakások száma, a főváros víztermelése 1972-ben viszont mindössze 4,3 százalékkal haladta meg az 1968-as szintet.

a főigazgatóság előtt álló nagyobb feladatok között említette rymorz pál a lakásépítkezésekhez kapcsolódó járulékos közművek megépítését. elmondta, hogy teendők ellátásához kénytelenek felhasználni a közmű vállalatok amortizációs befizetéseiből rendelkezésre álló saját alapok egy részét is. /ez az összeg megközelíti az 1.5 milliárd forintot./ a gyakorlatot csak kiegészítő megoldásnak lehet tekinteni, mert akadályozza a közművek „szintentartását”, illetve rekonstrukciós programját. a közmű- és mélyépítésnek 1985-ig szóló távlati terve van, ezideig növelni kell a földgázfelhasználás arányát s 350 000-re kell szaporítani az egyedileg gázzal fűtött lakások számát. a gellért-hegyen 80 000 köbméteres víztároló épül, a lakások csatornázásának arányát 1985-re kerek 40 százalékkal kell növelni. a távfűtő hálózatba 210 000 lakást kapcsolnak be, s a kedvező természeti adottságok kihasználásával fejlesztik a fővárosi fürdőket. folytatják a szentendrei ut és a soroksári ut korszerűsítését, befejezik a fehérvári ut és a kerepesi ut átépítését, hozzálátanak a budaörsi ut-alkotás utca-hegyaljai ut közúti csomópont korszerűsítéséhez, az alkotás utca szélesítéséhez.

a fővárosi tanács elfogadta a közmű- és mélyépítési főigazgatóság beszámolóját, majd módosította a fővárosi tanács és szervei szervezeti és működési szabályzatát, s a végrehajtó bizottságra ruházta át egyes hatásköreinek gyakorlását.

az ülésen új rendeletet fogadtak el a lakóépületek, ingatlanok házirendjére vonatkozóan. dávid istván az ingatlankezelési és építési főigazgatóság vezetője - a tervezet előterjesztője - egyebek között arról tájékoztatta a tanácsot, hogy a régi rendelet már elavult jogszabályokra hivatkozik, s számos más vonatkozásban is elmaradt az élettől. új, a hagyományostól eltérő lakóházak épültek, amelyekre a régi rendelet paragrafusai egyáltalán nem, vagy csak részben voltak alkalmazhatók, s változtak az épületek tulajdonjogi formái is.

/folyt.köv./

- 63 -

17.35/ok

1800

bb.82./uj házirendet ... 2. folyt./ok

az új házirendtel a szocialista együttélés szabályainak még hatóságosabb betartását, a lakóközösségekben pedig egymást megbecsülő segítőkész magatartás kialakulását várják. az új házirend fokozottabban védi a lakók nyugalma, pihenését s meghatározza azokat az alapvető szabályokat, amelyek nélkülözhetetlenek a társas együttéléshez. kimondja például, hogy minden lakó köteles tartózkodni a többiek nyugalma zavaró tevékenységtől nem korlátozza viszont az esetenkénti nagyobb családi, házi rendezvények megtartását. kitér arra is, hogy a háztartási gépek zaja nem zavarhatja a szomszédokat, s részletezi a közös helyiségek használatának szabályait, a tüzelőtárolás lehetőségeit. több paragrafus szól a lakóépületek ingatlanok állagvédelméről, használatáról, a gyermekjátéshelyek kijelöléséről, s a gépjárműtárolásról. a házirend leszögezi: 200 négyzetméternél kisebb, legalább három oldalon többszintes épülettel körülpített udvaron gépkocsitárolás nem engedélyezhető. a házirendet megsértők ellen szabálysértési eljárás indítható, az elkövetőket ezer forintig terjedő pénzbírsággal sújthatják.

a tanács ezután új lakóbizottsági rendeletet alkotott. dr.nagy ernő főosztályvezető, a rendelettervezet előadója elmondta, hogy az elmúlt esztendőben bekövetkezett változások - az új tanács törvény, a társadalmi szervezetek és tömegmozgalmak tevékenységéről, a lakóterületi politikai munka továbbfejlesztéséről szóló parthatározatok - szükségessé tették a lakóbizottságok irányításának, szervezetnek, és tevékenységének felülvizsgálatát is. az új rendelettel megszűnik a lakóbizottságok korábbi, hatósági kiegészítő tevékenysége, s most már valóban a lakosság öntevékeny társadalmi-érdekképviseleti szerveivé válnak, tevékenyebben vesznek - vehetnek részt a lakóterületi politikai, mozgalmi, szervező, nevelő munkában. korábban általános tapasztalat volt, hogy a nagylétszámú bizottságok tagjainak csak kis részét lehetett aktivizálni, ezért a rendelet a tagok létszámát az eddigi 3-9-ről 3-5-re csökkenti. a szocialista demokrácia erősödése a lakóbizottságok működését is továbbfejlesztette - új követelményeket támasztva munkájukkal szemben. ezért indokolt, hogy tevékenységükben tovább erősödjenek az érdekképviseleti, tömegmozgalmi elemek, s mentesüljenek a felesleges megterhelést jelentő hatósági jellegű ügyektől. a lakóbizottságok választására vonatkozó szabályok továbbra is megfelelőek, azokon lényegében nem is változtattak, viszont a gyakori időközi választások elkerülése végett lehetőséget biztosítottak arra, hogy egy-két bizottsági tag helyének megüresedése esetén választás nélkül is kiegészülhessen a testület.

a lakóbizottságokról szóló rendeletet a fővárosi tanács-vita után - elfogadta. az ülésen jóváhagyták a fővárosi temetőkre vonatkozó új rendeletét is. /mt/

17.45/ok

- 64 -

bb.84. a hazafias népfront országos tanácsa és a magyar szolidaritási bizottság nyilatkozata a chilei eseményekkel kapcsolatban

tf/gk/zs/a/hgy

1973. szeptember 14.

pénteken nyilatkozatot tett közzé a hazafias népfront országos tanácsa és a magyar szolidaritási bizottság:

a magyar közvélemény mély megdöbbenéssel és felháborodással értesült arról, hogy a szélsőséges, reakciós erők vezetésével ellenforradalmi puccs tört ki Chileben, a chilei népi egység törvényesen megválasztott kormánya ellen. a lázadók az ország alkotmányát és demokratikus hagyományait lábbal tiporva, a külső imperialista erők és a reakció támogatásával a chilei nép által kivívott nagyszerű eredményekre törnek.

a chilei haladó erők, élükön dr.salvador allende elnökkel, a demokratikus elvekre, az alkotmányosságra támaszkodva küzdöttek a chilei nép felemelkedéséért, törekvéseik, eredményeik, harcuk a külső és belső reakció minden támadásával szemben kivívta számukra a világ népeinek rokonszenvét. a chilei nép hő fia, salvador allende elnök életét áldozta a chilei nép igaz ügyéért. a reakciós erők a baloldal és a népi egység kormánya számos vezetőjét, a becsületes emberek ezreit gyilkolják meg és tartóztatják le.

a terrorista támadással szemben a becsületes emberek milliói emelik fel világszerte szavukat, tiltakoznak mindazok, akiknek drága a demokrácia, a béke és a szociális haladás eszméje. a földkerekség valamennyi kontinensén óriási erővel tör fel a tiltakozás hulláma. a népek - így népünk - előtt világos, hogy az összeesküvést a nemzetközi monopóliumok által támogatott reakciós erők szervezték a népi egység kormánya ellen, abból a célból, hogy visszaadják az államosított bányákat, gyárakat a tőkésnek a kiosztott földet a földesuraknak.

a magyar nép ezekben a nehéz órákban együttréz a harcoló chilei néppel, szolidaritásáról és támogatásáról biztosítja mindazokat, akik az alkotmányos rend visszaállításáért harcolnak Chileben.

a hazafias népfront országos tanácsa és a magyar szolidaritási bizottság kifejezi szilárd meggyőződését, hogy az összeesküvés és terror nem éri el célját és a harcoló chilei nép győzni fog. /mt/

17.35/a

- 65 -

18/2

bb.85. tovább gyűrűzik a tiltakozás a chilei ellenforradalom miatt

ö/tf/tml/zs/a/hgy

1973. szeptember 14.

a haladó nemzetközi közvélemény mélységes felháborodásának hangját erősíti a hazánkban, társadalmunk minden rétegében tovább gyűrűző tiltakozás a chilei szervezett fegyveres ellenforradalmi lázadás és a puccsot követő terrorcselekmények miatt. tiltakozó gyűlések voltak pénteken is országszerte, s a politikai eseményeken, a chilei haladó nép iránti szolidaritást kifejező megmozdulásokon részvevő tíz-és tízezrek állásfoglalásukat írásban is dokumentálták: szakadatlanul özönlük a táviratok sokasága az országos béketanács és Chile budapesti nagykövetségére.

a budapesti műszaki egyetemen diákok és tanárok a beloianisz híradástechnikai gyár ifjúságával együtt rendeztek pénteken a chilei terrort elítélő gyűlést, amelyen több mint ezren vettek részt, ott voltak a budapesten tanuló chilei diákok képviselői is. a felszólalók kifejezésre juttatták népünk cselakvó szolidaritását a népi egység kormányának jogtalanul elmozdított tagjaival, a koalícióba tömörült pártok tisztségviselőivel és tagjaival, mindazokkal az erőkkel, amelyekre súlyos veszély leselkedik most, az alkotmányos rend durva felrúgásával, a katonai esküjüket bemocskolt tábornokok és tisztek uralomra jutásával.

a fővárosi tanács pénteki ülésének részvevői is táviratban fejezték ki tiltakozásukat amiatt, hogy szeptember 11-én fasiszta katonai puccsal megdöntötték Chile három éve megválasztott törvényes, alkotmányos kormányát. megfogalmazták azt a követelést is, hogy haladéktalanul vessenek véget a vérengzésnek, a kommunisták, a haladó emberek meggyilkolásának, üldözésének. hasonló tartalmu állásfoglalással fogalmaztak meg táviratot a Kisz központi bizottsága ifjúságkés tanácsának ülésén is.

a KPVDSZ elnöksége a szakszervezet 420 000 dolgozója nevében tiltakozott a Chileben dühöngő terror ellen és biztosította a Chilei népet testvéri, elvtársi szolidaritásáról a Chilei nagykövetségre és a magyar békemozgalom központjához küldött táviratban.

/folyt.köv./
17.40/a

- 66 -

bb.85./tovább gyűrűzik....folyt./-a

a vidékről érkezett jelentések is arról számoltak be, hogy országszerte a munkahelyi kollektívák röpgyűléseken tiltakoznak a Chilei jobboldali erők népeellenes, barbár cselekményei miatt. a forró hangulatu gyűléseken szó esett arról, hogy Allende elnök hivatásában - mint orvos - a betegek gyógyítására esküdt fel, mint alkotmányos uton megválasztott államfő pedig a Chilei társadalom bajainak orvoslását tartotta szent kötelességének. a Kormány által kidolgozott reformok Chile népének boldogulását, a társadalmi igazságtalanságok felszámolását, az ország anyagi és szellemi erejének gyarapítását tüzték ki célul. a véres terrorral uralomra jutott puccsisták vissza akarják forgatni a történelem kerekét; a becsületes emberek véleménye mindenütt a világon meggyezik abban: a puccsisták olyan büntetést követtek el, amelyért a történelem ítélőszéke előtt kell felelniük.

Baranya megyében, a Mecseki bányákban, ipari és mezőgazdasági üzemekben rendezett gyűléseken is magasra csapott a tiltakozás hulláma. Csongrád megyében több mint 100 vállalat, intézmény, mezőgazdasági nagyüzem dolgozó, szocialista brigádjai fejezték ki a katonai puccs elleni felháborodásukat. a Nógrád megyei megmozdulások közül kiemelkedett a Salgótarjáni Kohászati Üzemek több mint 4 000 dolgozójának pénteki röpgyűlése, amelyen szélesen elítélték a Chilei fegyveres erők ellenforradalmi terrorját./mtl/

-.-

bb.88. a dán Hansen tejipari Laboratórium szimpoziuma pécselt

vid/fm/a/hgy

1973. szeptember 14.

a jövőre száz éves, világhírű Hansen dán Laboratórium pénteken szimpoziumot rendezett Pécsen, a Magyar Tejgazdasági Intézet székházában. a hazai tejipari vállalatok és a kutató intézetek hetven szakemberének részvételével. a dán Laboratórium több gyárában sokféle tejoltó anyagot és kulturákat készít, a magyar sajt-és vajgyártó üzemek is a Hansen Laboratórium termékeit használják. a tanácskozáson elhangzott kérdésekre Eric Flindt Hansen, a Lübecki gyár igazgatója adott tájékoztatást. a

a tudományos tanácskozás résztvevőinek a Tejgazdasági Kísérleti Intézet néhány új, pécselt kikísérletezett termékét is bemutatták, amelyek a közeljövőben kerülnek forgalomba: csokoládétejet, különféle puddingokat, ízesített joghurtot, amelyekről a hazai és a dán szakemberek egyaránt nagy elismeréssel szóltak./mtl/

17.45/a

- 67 -

bb.89. a belföldi szerkesztőség hírjegyzéke 13 órától 18 óráig

ok hgy

1973. szeptember 14.

41. őszi öntözés
42. pullai kispesten
43. hoffman klára kiállítás
44. társadalmi munka
45. tanévnyitó
46. bladonyicz béla kiállítása
47. sajtótáj. a hungarocorr kiállításáról
48. bihari mór kitüntetés
49. folyók vízszintje
50. a szervezési tevékenység fejlesztése
51. mtesz főtitkárának utazása
52. sajtótáj. a nőkonferenciáról
53. verekedők
54. akadémiai kiadó sajtótájékoztatója
55. madárkiállítás
56. tűzikkovácsok találkozója
57. új szót székház
58. budapest száz éve kiállítás
59. barátság folyója - műsorakció
60. textilipari szakszervezet kv ülése
61. ifjúsági tanácsülés
62. vietnami bércsoport
63. évadnyitó társulati ülés
64. festőművészek tálalata
65. szabócs m. tanács vb ülése
66. nemzetiségi falugyűlések
67. kardiológus kongresszus
68. elhunyt kovács lászló
69. cosjitaricai táviratok
70. kádár jános távirata
71. finn újságíró küldöttség
72. ivóvízvezeték
73. tanévnyitó
74. reich károly kiállítás
75. fürdőigazgatóság közleménye
76. ősbemutató veszprémben
77. ifjúsági műszaki napok
78. biológus napok
79. czóbel béla kiállítása
80. fehér lajos látogatása
81. rádióakció
82. fővárosi tanács ülése
83. manchesteri küldöttség
84. népfront és a szol-biz. nyilatkozata
85. tiltakozások
86. elhunyt vilcsek anna
87. külügyi bizottság nyilatkozata
88. dán szimposium
89. hírjegyzék

/mti/
18.10/ok

- 68 -

1825

bb.90. megkezdődtek a szekszárdi szüreti napok

vid/fm/a/hgy

1973. szeptember 14.

pénteken megkezdődtek a szekszárdi szüreti napok. a hagyományos népi ünnepély alkalmából három napon át számos különféle rendezvény, kiállítás, országos tanácskozás, bemutató, kulturális és sportműsor színhelye tolna megye székhelye. első eseményként a babits minály művelődési központban országos fotós alkotótábor nyílt mintegy harminc résztvevővel. ugyancsak pénteken megkezdődött a gemenc kupáért folyó verseny.

a szüreti napok ünnepélyes megnyitóját pénteken este tartották az ómegeyháza udvarán. császár józsef városi tanácselnök mondott ünnepi beszédet, majd a szekszárdi fuvószenekar adott szabadtéri hangversenyt. /mti/

-- országos ökölvívó

bb.91. időjárásjelentés

gg/a/hgy

1973. szeptember 14.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 14-én, pénteken este 19 órakor:

eső nem lesz

várható időjárás szombat estig: időnkénti felhősödés, eső nélkül. mérsékelt, átmenetileg megélénkülő délkeleti szél. helyenként gyenge talajmenti fagy. legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton: 14-19 fok között. /mti/

--

18.45/a

- 69 -

1800

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb.70. számú hírünk /kádár jános ../ a címzett helyesen:

a „béke és szocializmus,, szerkesztő bizottságának és szerkesztőségi tanácsának

p r á g a

/mti/

..-

bb.92. a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának nyilatkozata

a/hgy

1973. szeptember 14.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága mély megdöbbenését fejezi ki a chilei ellenforradalmi katonai puccs, a reakciós jobboldali erőknek a chilei nép elleni barbár támadása miatt. minden magyar kommunista, az egész magyar nép felháborodottan ítéli el a népi egység kormányának erőszakos megdöntését, a törvényesen megválasztott salvador allende elnök meggyilkolását, a parlament önkényes feloszlását, a chilei nép kivívott demokratikus szabadságjogainak lábbal tiprását, a katonai junta, semmibe véve a chilei köztársaság alkotmányát, a nemzetközi imperializmus legszörnyesebb köreinek támogatásával olyan gaztettekre vetemedett, amelyekkel tragédiába taszította az országot.

a magyar kommunisták, munkásosztályunk, egész népünk a leghatározottabban elítéli az ellenforradalmi erők véres terrorját, a demokratikus, haladó erők elleni zabolátlan megtorló akciókat. szolidaritás vagyunk a nemzeti függetlenségért, a társadalmi haladásért, a demokráciáért harcoló chilei néppel, a testvéri chilei kommunista párttal, a szocialista párttal, a népi egység más pártjaival, az ellenforradalmi juntával szembenálló minden erővel.

a magyar szocialista munkáspártnak mély meggyőződése, hogy a chilei haladó erők ügye igazságos ügy, és győzni fog. a történelem menetét a nemzetközi monopolitőke és a chilei reakció összefogása sem állíthatja meg, s nincs erő, amely megakadályozhatja, hogy chile tovább haladjon előre a társadalmi fejlődés maga választotta útján. /mti/

..-

20.00/a

- 70 -

20 10

bb.93. a belföldi híreink jegyzéke 18.00 órától zárásig

a/hgy

1973. szeptember 14.

90. szakszárdi napok
91. időjárásjelentés
92. mszmp kb nyilatkozata
93. hírjegyzék

..-

21.05/a

- 71 -

21 10

- v é g e -

készült a z mti belföldi szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: konczi antal
szerkesztette: halasi györgy